

DUHOVNI PASTIR.

S sodelovanjem več duhovnov

urejuje

ALOJZIJ STROJ.

XV. LETNIK. — 1. ZVEZEK.

Obseg:

	Stran
Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto. — 1. Biserna maša svetega očeta Leona XIII. (F. S. Finžgar)	1
2. Kaj nas uči ura? (And. Simenc)	5
Nedelja po novem letu. — 1. Ogibaj se hudobnežev (Simon Gaberc)	10
2. Pravična skrb starišev za svoje otroke (J. Kercon)	13
Praznik razglasenja Gospodovega ali svetih treh kraljev. — 1. Zvezda milosti božje (Dr. A. Karlin)	16
2. Kadilo [liturgijske-simboliška pridiga] (Anton Žlogar)	22
Prva nedelja po razglasenju Gospodovem. — 1. Prava modrost (Val. Bernik)	27
2. Skrb mladine (Simon Gaberc)	33
Druga nedelja po svetih treh kraljih. — 1. Ime Jezusovo v ponižanju in povišanju (Ladovik Skufca)	35
Tretja nedelja po razglasenju Gospodovem. (Praznik svete Družine.) — 1. Liturgična pridiga (Val. Bernik)	42
2. Medsebojne dolžnosti delavcev in gospodarjev (I. Renier)	47
Četrta nedelja po razglasenju Gospodovem. — Neumrjčnost človeške duše (Anton Žlogar)	52
Iskricе. Pojdimo med ljudstvo!	56
Pogled na slovestvo	57
Zbirka	193—208

V Ljubljani 1898.

Založba „Katoliške Bukvarne“. — Tisk „Katoliške Tiskarne“.

Izvrstne in priporočljive knjige, tičooe se socijalnega vprašanja:

Cathrein, V. S. J. Moralphilosophie. Eine wissenschaftliche Darlegung der sittlichen, einschliesslich der rechtlichen Ordnung. Druga pomnožena in poboljšana izdaja. 2 zv., vel. 8° (XXXVI in 1200 str.), 1893. Vez. v pol usnje z rudečo obrezo gld. 11.70.

I. zvezek: *Allgemeine Moralphilosophie.* (XX in 538 str.)

II. zvezek: *Besondere Moralphilosophie.* (XVI in 662 str.)

Devas Charles. Grundsätze der Volkswirtschaftslehre. 1896. 8° (XXIV in 524 str.), gld. 4.20.

Ebenhoch, Dr. Alfred. Wanderungen durch die Gesellschaftspolitik. 1896., mal. 8° (VI in 280 str.), gld. 1.80.

Die sociale Frage beleuchtet durch die Stimmen aus Maria Laach. 1. snopič: *Die Arbeiterfrage und die christl.-ethischen Socialprincipien* von Theod. Meyer, S. J., gld. —.60; 2. snopič: *Arbeitsvertrag und Strike* von Aug. Lehmkühl, S. J., gld. —.30; 3. snopič: *Die Ziele der Socialdemokratie und die liberalen Ideen* von M. Pachtler, S. J., gld. —.42; 4. snopič: *Die sociale Noth und der kirchl. Einfluss* von Aug. Lehmkühl, S. J., gld. —.42; 5. snopič: *Das Privateigenthum und seine Gegner* von Victor Cathrein, S. J., gld. —.48; 6. snopič: *Die sociale Frage und die staatliche Gewalt* von Aug. Lehmkühl, S. J., gld. —.42; 7. snopič: *Internationale Regelung der socialen Frage* von Aug. Lehmkühl, S. J., gld. —.21.

Vseh 7 snop. v jednom zvezku gld. 2.85.

Hertling Georg Freiherr v. Kleine Schriften zur Zeitgeschichte und Politik. 1897. 8° (VIII in 576 str.), gld. 3.—.

Kunze Franz. Vorträge für katholische Vereine. 1897. 8°, 202 str., gld. 1.62.

Ratzinger, Dr. G. Die Volkswirtschaft in ihren sittlichen Grundlagen. 1895. 8° (XVIII in 644 str.), gld. 4.80.

Schindler, Dr. Franz. Das sociale Wirken der katholischen Kirche in Oesterreich.

II. zvezek. Al. Stradner: *Diocese Seckau* (Herzogthum Steiermark). 1897. 8° (X in 264 str.), gld. 2.50.

XII. zvezek. Dr. Ferd. Beneš: *Diocese Königgrätz* (Königreich Böhmen). 1897. 8°, 240 str., gld. 2.50.

Stegfried Nikolaus. Durch Atheismus zum Anarchismus. Ein lehrreiches Bild aus dem Universitätsleben der Gegenwart. 1895, mal. 8°, 152 str., gld. —.60.

Weiss Fr. Albert Maria. O.-Pr. Sociale Frage und sociale Ordnung oder Handbuch der Gesellschaftslehre. Tretja izdaja. 2 zv. 1896, mal. 8° (XXX in 1164 str.), gld. 4.80, vez. 6.72.

V točno izvršitev naročil na zgoraj navedene knjige se priporoča:

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XV. V Ljubljani, januarija 1898. *I. zvezek.*

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

I. Biserna maša sv. očeta Leona XIII.

Vi ste luč sveta!

Mat. 5, 14.

Ko so bili sedanji sv. oče že sedem let škof v Peružiji, zadelo je l. 1853. njih škofijo silno deževje. Celo pomlad je lilo neprenehoma. Polja so ležala pod vodo, a nebo so pokrivali vedno težki oblaki. Ljudstvo je tarnalo in jokalo. Vedelo je, da bodo vsi pridelki uničeni, da bo vsa setev segnila in da jih ne čaka družega, kakor lakota. V tej stiski se obrnejo sedanji sv. oče, tedaj peružijski škof, do presv. Device. V peružijski stolnici je bil namreč shranjen zaročni prstan Marijin. Ključee do zabožčka, kjer je bil shranjen prstan, so pa imeli mestni svetovalci. Te poprosi škof, naj mu dajo ključee, da vzame prstan in napravi ž njim veliko prošnjo procesijo. Toda mestni odborniki se trdovratno ustavijo in ne dovolijo tega. Ker pa dež le ne preneha liti in škof ne nehajo prositi, udajo se slednjič in zbere se l. junija 1853. leta do 50.000 pobožnih ljudij k procesiji. Ko se urejuje procesija, lije dež neprenehoma. Ljudje silijo nazaj v cerkev, toda škof jim prigovarjajo: zaupanje, zaupanje! Na njegovo besedo se dvigne procesija. Škof nesejo Marijin prstan, ljudstvo moli in procesija gre iz mesta, kjer je bil pod milim nebom napravljen altar. Tam darujejo škof sv. mašo. Po sv. maši dajo blagoslov s prstanom na vse štiri strani sveta. In glejte! Oblaki se pretrgajo, dež preneha, in ljubo solnce izlije gorke žarke na zemljo. Zvedrilo se je, in letina je bila tako dobra, da so se vsi čudili.

To dejanje, predragi v Kristusu, bi lahko imenovali preroško dejanje škofa Pecciija, preroško za njega samega. Tedaj še on pač ni mislil, da bo kdaj poglavar cele sv. cerkve, da bo kdaj kot naslednik

sv. Petra blagoslavljal celi svet, da bo kdaj s svojim vladanjem razganjal temne oblake nevere in odpravljaj povodenj hudobij po celem svetu; ni mislil, da bo on tista luč, katera bo razsvetljevala silno temo krivoverskih in brezverskih naukov, ki se je širila tedaj in se širi še danes po svetu.

Zato hočemo mi danes to »luč z neba«, kakor se že v prerokovanju imenuje Leon XIII., zlasti luč njegovega zgleda nekoliko ogledati njemu v čast, nam pa v prid in zveličanje.

Včeraj, t. j. 31. decembra, je preteklo že 60 let, odkar so sv. oče sprejeli zakrament sv. mašnikovega posvečevanja, na današnji dan, 1. jan. 1838, so opravili prvokrat daritev nove zaveze. Današnji dan je potemtakem zanje veseli, častni, od Boga blagoslovljeni dan biserne sv. maše. Dà, kot biser se sveti tako visoka, častitljiva starost. Toda niso biseri leta sama za-se. Biseri so dejanja in dela sv. očeta, ki so nabrana kakor dragi kamenčki na zlati nitki. Ti mu venčajo danes častitljivo glavo, ti mu spletajo najlepšo krono. Ali kdo bi vam mogel danes kratko opisati vse bisere, kdo vam naštetni vsa dela in zasluge sv. očeta? Ni mogoče. Zato oglejmo samo jeden biser v njegovi kroni, biser Leona XIII., očeta velike družine — sv. katoliške cerkve.

Sv. cerkev je družba vseh pravovernih kristijanov. Ali ta velika družba sestoji iz tisoč in tisoč majhnih družbic — iz krščanskih družin. Kakoršne so te, taka je vsa družba; če so te verne, pobožne, krščanske, tedaj sv. cerkev lepo cvete in se raduje dobrih otrók. Če pa te zaidejo na krivo pot, zapusté pot luči in hodijo po cesti teme, tedaj boli to sv. cerkev ter ji seka globoke rane. Zato pa morajo vsi oni, ki so poglavarji družin, vsi očetje in matere, stariši in njih namestniki gledati na očeta cele družbe, na njega, ki je luč, zgled sveta, na sv. očeta. Kako spolnuje on očetovske dolžnosti do sv. cerkve?

I. Leon XIII. je pravičen oče. Znano vam je gotovo, da so Lahi krivično oropali papeža Pija ter vzeli v last vse imetje, deželo in glavno mesto Rim, ki sta bila lastnina svete stolice — lahko rečemo sv. cerkve. Ko je zavenčala tijara glavo škofa Peciija, ko je ta kot Leon XIII. bil izvoljen za rimskega papeža, tedaj so mislili Lahi: Novi papež je moder in previden. On se bo z nami sprijaznil ter nam odstopil deželo in mesto Rim. Toda varali so se. On se ni zmenil za to, da je v Vatikanu jetnik, se ni zmenil zato,

da ga bodo kleli in zaničevali, ni se zmenil za to, da bo na svojem posestvu kakor jetnik živel, ker mu je odkazana le jedna hiša v stanovanje — ne, on je hotel biti pravičen oče za svoje otroke, za svojo družino — sv. cerkev, katero mu je izročil Jezus Kristus, da jo vlada in vodi. On je vedel dobro, kaj se pravi: *Ti si Peter — skala!* Skala hoče biti in je tudi, ne samo kot nezmotljiv učitelj sv. cerkve, ne, skala tudi kot branitelj njenih pravic. — Koliko starišev, koliko krščanskih očetov in mater se mora sramovati, ki so tako silno popustljivi, kadar je treba braniti pravico in posest družine. Koliko načelnikov družine, starišev in oskrbnikov zapravlja svojim otrokom lastnino; koliko premožnih hiš pahne oče, ki bi moral skrbeti za blagor hiše, naravnost v pogubo in siromaštvo, ker noče braniti njih pravic, ter se udá zapeljivim prilizovalcem, ki ga pregovoré, da zapravlja, da igra, pijančuje in redí pijavke lastnih otrók. Zopet mnogo je pa takih, ki skrbé za posvetno blago, ki skrbé za bogato doto otrokom, ali za njih dušo se ne menijo. Nikdar ne vprašajo, kam zahajajo otroci, nikdar ne pomislijo, kdo zahaja k njim. Ni jim mar nedolžno srce njih otrók, ne bojé se volkov, ki ugrabijo otrokom nedolžnost. Tu bi moral vsak oče posnemati Leona XIII. ter reči kakor on laški vladi: *Non possumus!* Ne moremo, ne smemo! Naj bo družba prijetna, naj zahajajo drugi tja, ker je pa nevarna — *non possumus* — ne moremo, ne smemo pustiti otrók tja. Moramo braniti njih posest, njih najlepšo doto — nedolžno srce.

II. Leon pa ni samo pravičen oče, da bi branil sv. cerkev krivice, on je tudi *s k r b e n o č e*, ki dela povsodi in vedno zato, da se utrjuje sv. cerkev, utrjuje živo versko prepričanje, zlasti v srcih otrók. Zato je ustanovil sam v Rimu mnogo šol, katere vodijo duhovniki, da bi bili pod njih vodstvom otroci zares pobožni in pridni. Ustanavljal je že preje kot škof katoliška društva za mladeniče in deklice; vedel je, da človek tudi potrebuje razvedrila, počitka. Vedel je pa tudi, da prav takrat hudobni duh skuša koga preslepiti in zapeljati, ko nima nič opravka. Zato je ustanavljal sam take družbe, in kot papež jih priporoča vsemu svetu. Dà, še sedaj je njegovo presrčno veselje, kadar pridejo k njemu rimski šolarčki. Sam jih izprašuje, sam se pogovarja ž njimi, sam jim deli darila. Kako prelep zgled za krščanske družine! Družina — že to ime nam pravi, mora biti združena, jedina. Ali koliko družin pa je, ki se trgajo in krhajo, ko gre oče na levo, mati na desno, otroci pa na vse štiri vetrove! Kake sadove ima taka skrb za dru-

žino? To nam najbolj kaže žalostna skušnja. Otroci so večkrat berači ali pa hudodelci. Zatorej za lučjo, predragi v Kristusu! za lučjo, za Leonom! On je naš dobri oče, on skrbi, opominja, a on tudi dela tako. Torej za tem zgledom se dvignite, stariši! Srečen bodi oče, kadar si doma pri ljubi družini! Ne išči samo zunaj veselja, zunaj v slabih družbah! Doma ti bodi veselje sredi družine. In krščanske matere! Nikar se ne sramujte, nikar se ne odtezajte odgoji otrok. Kar mati sadi, sadove rodi. Če se sv. oče ne sramujejo, če niso pretrudni, da ne bi v sivi starosti še učili otročičev, ali bo mar mati pretrudna, da ne bi sadila v neuka srca svojih otrok zlatih naukov sv. cerkve?

III. Leon XIII. je tudi dobrotljiv oče. On sam živi, lahko trdimo, od milodarov, ki mu prihajajo iz vsega katoliškega sveta. Ali kako malo časa se pomudi ta denar pri papežu. Vsak dan čaka kôpa prošenj za podpore. In sveti oče pošiljajo denar zopet križem svet, podpirajo misijone, razne sirote, reveže. Dasi bi rimski berači morali le pri vladi iskati pomoči in podpore, vendar dobivajo največ od papeža, od tistega oropanega papeža, ki nima več svoje dežele, ne svojega mesta. Predragi, ali ne bomo tudi mi posnemali v tem sv. očeta? Koliko lahko stori kaka družina za drugo, revno družino! Koliko je takih sirot, ki se sramujejo prositi, ki si ne upajo nadlegovati, a vendar trpé bêdo in revščino. Tem odpri roko skrivaj; daj jim košček kruha, gorke obleke, katere sam ne potrebuješ. Nihče ne bo vedel na svetu, a vedel bo oče nebeški, ki ti bo stoterno povrnil.

Ali vse to blagodejno delovanje sv. očeta proseva pa prelepa zarija, ki sije blagoslov na dobra dela očetova — in ta zarija je p o b o ž n a m o l i t e v. Sv. oče so oče molitve. Ne samo, da molijo radi in mnogo sami, ne, tudi vernikom priporočajo molitev; da bi se ti tem rajše oklenili vroče molitve, delijo iz bogatega cerkvenega zaklada obilnih odpustkov za razne in različne molitve, zlasti za sv. rožni venec. Prav nebeška Kraljica jim daje toliko blagoslova pri vladanju cerkve, daje zato, ker jo tako ljubijo in časté. Prav tak blagoslov prihaja tudi na vse družine, kjer so stariši — stariši molitve. Družina, kjer se moli skupno sveti rožni venec, moli z veseljem, z otročjo pobožnostjo, tista družina ne bo z lepa zašla na kriva pota. Če otrok tudi zajde, prej ali slej se oživi misel na ono nedolžno dôbo, ko je molil pri dobri mami in skrbnem ateju rožni venec — in ta opomin ga bo otel, kot je otel že sto in sto tako zbeganih otrok.

Klemen Brentano, veliki učenjak, je pisal svoji nečakinji l. 1836. tako-le pismo: Ko sem zapustil lepe domače, krščanske navade, ko sem živel kot divjak brez vere in molitve ter hodil v visoke šole, spoznal sem, da ne najdem nikjer sreče in miru. Zbolel sem. Ležal sem obupan na postelji in najraje bi si bil vzel življenje. V teh mukah se mi prikaže v spominu mati, kako sva ž njo molila ob moji posteljici, kako me je kropila z blagoslovljeno vodo, kako me pokrižala in dela spat. — Zbral sem vse moči in zopet molil Česčenasimarijo. In to je bila jedina vrv, ki mi je otela življenje, potegnila me iz brezdna nevere in hudobij zopet na pot čednosti.

Vidite, kako je rešila mrtva mati molitve izgubljenega otroka!

Predragi v Kristusu! Radi bi danes, kaj ne, poklonili svetemu očetu v dan biserne sv. maše kot dobri otroci kak dar; radi bi tudi mi postavili v njegovo krono kak biser, toda ne moremo. Ali verujte, predragi, da bo sv. očeta bolj veselil trden sklep, da skrbi vsakteri po njegovem zgledu biti dober oče onih, ki so mu izročeni, da bo vsak izmed nas luč, ki bo svetila, grela in vabila ter vse družila v jedno lepo krščansko družino in družbo. Amen.

F. S. Finžgar.

2. Kaj nas uči ura ?

Bodite pripravljeni, ker ob uri, ko se vam ne zdi, bo prišel Sin človekov.

Luk. 12, 40.

Kdo bi bil smel lansko leto z gotovostjo reči, da bo učakal letošnje novo leto? In kdo more danes reči, da bo doživel še prihodnje novo leto? Bog je gospodar našega življenja, naših dnij in ur na zemlji. Mi, ki sedaj živimo, lahko rečemo: Hvala Bogu, zopet smo začeli novo leto! — Vsako leto ima dvanajst mesecev, vsaki mesec po štiri tedne, vsaki teden po sedem dnij in vsaki dan po dvakrat dvanajst ur. Vsaka stvar na svetu nas pa — četudi molčé — nečesa uči; tako tudi vsaka ura v dnevnu. Tudi ure v dnevnu so, četudi mrtvi, pa vendar resni pridigarji; vsaka nam molčé kliče kaj resnega v spomin; vsaka ura je za nas lahko ura večnega zveličanja in neizmerni zaklad za nebesa, pa tudi vsaka ura je za nas lahko ura večnega pogubljenja. Kdor ume pomen ure, porabil bo gotovo koristno čas. Sedaj ima že skoraj vsak pastir svojo žepno uro. O, da bi umel tudi, kaj ga uči! Danes, ko smo nastopili novo leto, je kaj primerno se poučiti, kaj nas uči ura,

da čas prav in dobro porabimo ter se učimo modro živeti; zato vam hočem sedaj razložiti, kaj nas uči vsaka ura v dnevu.*)

1. Kadar bije ura eno, nas uči: da je le en Bog, ena vera, en krst (Ef. 4, 5.); da imamo le samo eno življenje na zemlji, da bomo umrli samo enkrat, da imamo samo eno dušo, da so le ena nebesa, katera bomo dosegli ali zgubili, da nam je torej le eno potrebno, in sicer, da rešimo svoje duše, in da torej vse svoje življenje obračamo le v to, da v tej edino zveličavni veri služimo pobožno Bogu. — 2. Kadar ura bije dve, nas uči: da sta dve poti, ki držita v večnost; ena ozka, druga široka, ena srečna, druga nesrečna. Po teh potih hodimo vsi. Ako smo bili tako nesrečni, da smo zapustili ozko, pravo pot k Bogu in zašli na široko pot greha, vrnimo se hitro, ko zaslišimo uro biti dve, na ozko stezo pokore, da pridemo k Bogu! — 3. Kadar bije ura tri, nas uči, da so trije sovražniki našega zveličanja: svet, meso in satan. Svet z dobrotami, bogastvom, častjo in veljavo; meso s poželjivimi sladnostmi, satan z zapeljivostjo, lažjo, krivo vero in nevero. Tem trem sovražnikom se moramo nasproti postaviti s trojnim orožjem po nauku sv. Pavla (Ef. 6, 16.): *Z živo vero v Boga, s trdnim upanjem v prihodnje obljube in z ljubeznijo do Boga.* — Ura tri nas spominja na sv. Trojico, in to nam mora dati pogum, da ž njeno pomočjo premagamo vse. Vrh tega pa nas ura tri spominja še družih krepkih pomočkov, s katerimi se moramo vojskovati zoper naše dušne sovražnike, in ti so: trije deli svetega rožnega venca, trije evangeljski svetje: radovoljnega uboštva, devištva in pokorščine pod duhovnim vodnikom. — 4. Kadar bije ura štiri, nas spominja štirih poslednjih rečij: na smrt, sodbo, pekel in nebesa. Ti so pa še posebno dobri pomočki nas obvarovati greha, kakor uči sveti Duh: *spominjaj se poslednjih rečij in ne boš grešil.* (Sir. 7, 40.). — Ta ura te spominja zjutraj, da resno misliš: morda ne bom čakal večera; — zvečer, — morda ne bom čakal jutra; te spominja, kako, kdaj in kje boš umrl; ali boš umrl v milosti, ali nemilosti božji? Ali pojdeš v nebesa, ali pekel? Ako bi umrl to leto, kaj bi sklenil? Ako bi umrl danes, kaj bi storil in začel, da bi obstal pri sodbi? — 5. Kaj nas uči ura pet? Pet gladkih kamenov je vzel David, ko je šel nad Goljata, pa ga je z enim samim ubil. (I. Kralj. 17, 40.) — Pet čutov smo prejeli od Stvar-

*) Posneto po »Cvetju« l. 1896. Op. pis.

nika, da bi jih porabljali v dobro ter se udeleževali odrešenja, da ne bomo pahnjeni od nebeških vrat, kakor onih pet nespametnih devic, ki niso imele olja v svetilnicah, marveč, da bomo šli z oljem dobrih del in čednosti ženinu nasproti. — To olje pa zajemamo iz peterih glavnih rečij, ki obsegajo ves krščanski nauk, namreč 1. vero, 2. upanje, 3. ljubezen, 4. svete zakramente, 5. krščansko pravičnost. Če so nam pa ugasnile svetilnice, potem nas pa ura pet spominja peterih rečij, katere so nam potrebne, da zadobimo milost pri Bogu, in olje dobrih del, in te so petere potrebne reči k zakramentu sv. pokore, in sicer: 1. izpraševanje vesti, 2. kes, 3. trdni sklep, 4. spoved, 5. zadostovanje, ali pa z drugo besedo, spolnuj natanko pet cerkvenih zapovedij, in dobil boš zopet olja milosti božje zaradi peterih ran Kristusovih, da boš mogel zopet Bogu dopadljivo živeti in srečno umreti! — 6. Kaj nas uči ura šest? Šest dnij je Stvarnik ustvarjal svet, sedmi dan je pa počival. (Mojz. I, 1—3.) Je torej čas za telesno delo, pa je tudi čas za dušne vaje. *V potu obraza boš jedel kruh, dokler se ne vrneš v zemljo, iz katere si vzel,* je rekel Bog Adamu (Mojz. I. 3—19.). Bog je tedaj postavil delo za dolžnost človeku. Kdor to dolžnost spolnuje in rad dela iz pokorščine do Boga in v čast božjo, opravlja bogoslužno delo, za kar mu plačilo v večnosti ne bo izostalo. Kakor je namreč naš Gospod Jezus Kristus pri ženitnini v Kani Galilejski spremenil šest vrčev vode v dobro vino, tako vam bo tudi on ves pôt, vse pôtne kaplje šestdnevnega dela zaračunal v nebeško plačilo. — Pa ura šest te spominja tudi šest grehov zoper sv. Duha, o katerih pravi nebeški Učenik, da ne bodo odpuščeni ne v sedanjem, ne v prihodnjem življenju, da se jih torej skrbno varuješ; in da boš to lažje storil, misli na šest poglobitnih resnic naše svete vere: da je en Bog, da je on pravični sodnik, ki vse dobro plačuje, hudo pa kaznuje; da imaš neumrjočo dušo, katero treba na vsaki način večnega pogubljenja rešiti! — 7. Kaj nas uči ura sedem? Sedem je poglobitnih grehov, ki so korenine vsega hudega in vse nesreče za človeka v sedanjem in prihodnjem življenju, in le teh se boj! Pa imamo tudi sedmero tem grehom nasprotnih čednostij, ki so podlaga vseh drugih čednostij in začetek svetosti, v katerih se pridno vadi! Sedem imamo sv. zakramentov, studentev nebeških milostij, iz katerih pridno in rad zajemaj ter se skrbno nanje pripravljaj, zlasti sedmi, t. j. Gospodov dan ali nedeljo. Če si se šest dni trudil za telesne potrebe, dán ti je sedmi dan, da se zahvališ darilcu vsakdanjega kruha in da nasičiš svojo

neumrjočo dušo s kruhom božje besede, s sv. zakramenti in z drugimi dobrimi deli; saj imamo sedmero telesnih in dušnih dobrih del. Če boš rad lačne nasitoval, nage oblačil, popotnike rad pod streho jemal, bolnike obiskoval in tolažil, mrlične spodobno spravljal, če boš grešnike svaril, nevedne učil, dvomljivim dobre svete dajal, žalostne tolažil, krivico voljno trpel, za žive in mrtve Boga prosil, spletal si boš venec — lep venec osmerih blagrov, na kar nas spominja osma ura. — 8. Kaj nas torej uči ura osem? Ura osem nas spominja pota osmerih blagrov, po katerem so svetniki hodili v nebesa. Oni so hodili po potu britkostij, križev in težav v nebeško kraljestvo; pa tudi za nas ni nobene druge poti v nebesa! Ako človek zajde na krivo pot, mu Bog pošlje križev in težav, da bi ga pripeljal na pravo pot. Blagor jim, ki jokajo in trpé, oni bodo po besedah Zveličarjevih — potolaženi! Blagor jim, ki so lačni in žejni pravice, oni bodo nasičeni! Blagor jim, ki zaradi pravice preganjanje trpé, njih bo nebeško kraljestvo. — 9. Kaj nas uči ura devet? Ob deveti uri je Jezus na križu glasno klical: *Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?* (Mat. 27.) Kristijan! tebi še ni bila ura devet, ako še nisi okusil kaplje iz Kristusovega keliha; ako ti pa udari ura devet, če te zadene velika britkost, o, takrat se spomni svojega Odrešenika, misli na njegovo tožbo: *Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?* Zdihuj in kliči k Bogu, ki ti v sili gotovo hoče pomagati, da boš mogel križ v božjo voljo vdan prenašati; saj je sam obljubil: *Klič me na pomoč v sili, in jaz te bom uslišal.* (Ps. 50, 15.) Ta obljuba pa velja pravičnim in grešnikom. Pravičnim, da se bližajo Bogu z vsem zaupanjem; grešnikom pa, naj se trkajo na prsi, naj se kesajo svojih grehov, pa tudi deveterih tujih grebov, katerih so se morda mnogokrat in močno krive storili, na katere pa so dosihmal morda prav malo mislili. — 10. Kaj nas uči ura deset? Pravičnost je trdna palica; ako se opiramo nanjo, bomo lahko mirno gledali na viharne valove, kako derejo mimo nas (Ps. 27, 1.). Tu nam je za zgled egiptovski Jožef. Od desetih bratov je bil prodan; ker je bil pa pravičen in nedolžen, je bilo to na dobroto njemu in bratom. Postal je kralj nad celo deželo, zakaj Bog ljubi pravičnost. Ako bi bilo v Sodomi le deset pravičnih ljudi, bi bil Bog uslišal prošnjo Abrahamovo, in mesto bi ne bilo zgorelo. Deset nadlog je Bog poslal nad egiptovsko deželo zato, ker je bil kralj Faraon krivičen in ni hotel izpustiti Izraelcev, kakor mu je veleval Bog (Mojz. II. 7, 12.). Deseta ura nas torej uči, da bodimo pravični do Boga in do bližnjega;

in to pa bomo, če zvesto spolnujemo deset božjih zapovedij! Torej nas deseta ura spominja deseterih božjih zapovedij, katere moramo spolnovati, ako hočemo zveličani biti, kakor je Kristus zagotavljal mladeniču: *Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.* — 11. Kaj nas uči ura enajst? Ob enajsti uri je šel hišni gospodar še enkrat najemat delavcev za svoj vinograd; našel jih je več, ki so stali brez dela na trgu. Poslal je tudi te na delo, in na večer so dobili svoje plačilo, tako pové sv. evangelist. (Mat. 20.) Vinograd, ki ga imaš ti obdelovati, je tvoja hiša, tvoj stan, tvoja duša! Ako še v pozni starosti skrbiš za svoje ljudi, spolnuješ svoje stanovske dolžnosti; ako si prizadevaš konec življenja prebiti v pokori in zatajevanju, obdelal si vinograd nebeškega gospodarja, in prejel boš plačilo. Sv. Gregor, papež, pravi: Po pravici mora nebeški gospodar grajati tiste, ki odlašajo Bogu služiti na starost (zakaj enajsta ura pomenja večer, konec dneva — življenja). On jih torej opominja: Če si niste prizadevali služiti Bogu v otročjih letih, ali mladeniških letih, vsaj sedaj v starosti se vrnite k Bogu! In ko bi resno hoteli, ravno tako bi jih poplašal, kakor one, ki so mu v mladosti služili in pred njimi umrli. Ali ni desni razbojnik šele ob enajsti uri prišel k Jezusu? Kristijani, marsikateremu izmed vas je že odbila enajsta ura, in dvanajsta, t. j. zadnja ura mu bo udarila še to leto. Čez leto ne bo videti od njega družega, kakor kupec zemlje, ki ga bo pokrival. Enajsta ura nas torej resno kliče k nemudni pokori! — 12. Kaj nas pa slednjič uči ura dvanajst? Sveti očetje učé, da je božje vodstvo izraelovih otrok predpoda božjemu vodstvu krščanskih otrok v novi zavezi. Kakor so Izraelci šli skozi reko Jordan ter se očistili v njenih valovih za vhod v obljubljeno deželo in prejeli dušni krst, tako gremo mi skozi krst Jezusov v obljubljeno deželo v nebeško kraljestvo. Iz reke Jordan je vzelo dvanajstero mož dvanajsternih rodov izraelskih dvanajst kamenov ter postavilo spomenik na ta prehod. (Jozve IV. 2, 9.) Dvanajst mož in dvanajst kamenov pomeni dvanajst apostolov, ki so zložili edino zveličalno vero iz dvanajsternih členov ter tako postavili dvanajst temeljnih stebrov krščanstvu in naredili dvanajst vrat v novi Jeruzalem. Le skozi teh dvanajst vrat je vhod v nebeški tempelj. Kadar slišiš, da ura bije dvanajst, spomni se, da bodo sedeli dvanajsteri apostoli na dvanajsternih sedežih — in sodili našo vero in naše čednosti!

Glejte, kristijani, koliko lepih naukov nam daje vsaka ura v dnevnu! O, da bi si mi te nauke vsake ure v dnevnu in vse dneve našega življenja prav k srca jemali in spolnovali, potem bi tudi resnično dosegli to, kar nam obljubuje dvanajsti člen apostolske vere: večno življenje! Amen. And. Šimenec.

Nedelja po novem letu.

I. Ogibaj se hudobnežev!

Jožef je slišal, da Arhilaj kraljuje v Judeji namesto Heroda, njegovega očeta, in se je bal tja iti; in v spanju opomnjen, se je vrnil na Galilejsko.

Mat. 2, 22.

A. 1. Novo leto nas spominja, da smo le popotniki tukaj, in da dnevi našega življenja hitro tekó; pa ne samo, da so hitri, temveč naši dnevi so tudi hudi in nevarni. Zato nam sv. apostol Pavel tako milo govori: *Glejte tedaj, bratje! kako bi varno hodili, ne kakor neumneži, ampak kakor pametni; odkupljajte čas, ker dnevi so hudi.* (Efež. 5. 15—16.)

2. Varo hoditi nas uči sv. Jožef v današnjem sv. evangeliju. Angel ga kliče iz Egipta domov. In précej je vstal in vzel Dete in njegovo mater, in je prišel na izraelsko zemljo. Ko je pa slišal, da Arhilaj kraljuje v Judeji namesto Heroda, njegovega očeta, se je bal tja iti; in v spanju opomnjen odide na Galilejsko.

3. Kako neumno pa mi velikokrat hodimo in ravnamo. Ravno tja, kjer je Herod, hudobnež, ali njegova rodbina, namreč malopridni ljudje, tja najrajši zahajamo. Posebno pa se mladi ljudje preradi podajo v nevarnost ter si nakopajo nesrečo za vse svoje žive dni, in še menda pogubo za celo večnost, ker se hudobnih Herodov in njegovih sinov — Arhilajev niso skrbno izogibali. Zato bom menda vam vsem vstregel z opominom: **Ogibaj se hudobnežev**, kar vam želim kratko razložiti in posebno priporočiti.

B. 1. V sredo bomo obhajali god sv. Simeona stolpnika, ki je prav čudežno živel. Da bi lažje služil Bogu, šel je v samostan. Tukaj ni imel nobene posvetne tovaršije. Pa še v samostanu mu je bilo preveč družbe, zato se ogne v pusto samoto, kjer bi ga ne našla živa duša ali ne motila v pobožnosti. Ko so ga pa

še tudi tu množice našle ter trumoma obiskavale zaradi božjega nauka, postavil si je stolp ali visoki steber, na katerem je prebival 22 let. Nam bi to obnašanje dajalo nauk, kako skrbno se moramo ogibati posvetne tovarišije in nevarne družbe hudobnežev, kar nas uči sv. pismo, cerkveni očaki in žalostne skušnje.

a) Sveto pismo prav mnogokrat kaže, kako nevarni morejo biti hudobneži pobožnim ljudem, katere večkrat popačijo. Tako nam spričuje, da so otroci božji pridni, dobri in pobožni bili, dokler se niso začeli pečati s posvetneži in ž njimi sklepati zakone. (I. Mojz. 6, 1.) Zato je Bog svojemu ljudstvu, Izraelu, ostro branil družbo in prijateljstvo s hudobneži, ko pravi: *Varuj se, Izrael, da nikoli ne narediš zaveze s prebivalci tiste dežele Kanaan, kar bi ti služilo v pogubo.* (2. Mojz. 34, 12.)

b) Enako tudi vsi cerkveni očaki svaré pred tovarišijo hudobnežev. Tako piše n. pr. sv. Krizostom: »Nič ni tako škodljivo, kakor je družba hudobnežev. Kajti, kar sila ne premore, stori njihovo prijateljstvo. Zato Gospod močno zapoveduje ločiti se od vseh tistih, ki bi nam utegnili škodljivi ali nevarni biti. Ne mislimo si torej, da nam niso pogubni; bežimo pred njimi, ne družimo se jim. To je pogubilo tiste velike može: Salomona, Samsona in celo judovsko ljudstvo. Divja zverina vsa toliko ne škodi, kakor pa hudobneži, ki rahlo in tiho zastrupé tvojo dušo.

c) Tudi vsakdanja skušnja nam spričuje nevarnost in pogubo hudobnežev ter nas glasno opominja: Ogibaj se hudobnežev!

Namesto zgledov navzočih lic ali znanih mladeničev in deklic naj vam samo povem, kar sv. Terezija sama o sebi piše, ki je poskusila nevarnost slabih ljudij tudi sama v 17. letu svoje starosti. »V našo hišo« — tako piše svetnica — »so imeli pristop le samo naši sorodniki, oče drugih niso trpeli; pa boljše bi bilo, da bi še tem ne bili dovolili prihajati, ker sedaj šele spoznam, kako nevarno je v dôbi, ko bi se morale čednosti v srce saditi, s posvetnimi in nečimernimi osebami občevati. Imela sem starejšo sestro — pridno in pobožno, pa nje nisem nič posnemala, obnašanje moje posvetne in gizdave tete pa sem si celo prilastila. Mnogokrat se čudim, koliko nesreče naredi slaba tovarišija, pa bi tega nikdar ne mogla verovati, ako bi sama ne bila poskusila. Posebno v mladosti je ta škoda velika. Tista tovarišija me je bila tako spremeni-la, da ni bilo ne duha ne sluha pobožnosti več v meni.«

Kdo bi se še tedaj mešal med tako nevarne ljudi! Mladina, ogibaj se hudobnežev, ki so pa tudi starim nevarni. Heroda se je vse balo, še pred njegovim sinom je bežal Jožef, rednik Jezusa Kristusa. *Jožef je slišal, da Arhilaj kraljuje v Judeji namesto He-*

roda, njegovega očeta, in se je bal tja iti; in v spanju opomnjen, odide na Galilejsko. (Mat. 2, 22.) Ako hočeš Jožet, čist in nedolžen mladenič ostati, ogibaj se hudobnežev; ako hočeš Mariji podobna biti in Jezusa na rokah in v srcu nositi, ogibaj se hudobnežev. Če so te pa nemarneži morda že v svojo sredino dobili, tedaj pa le poslušaj moj nasvet, ki ti ga še dam, drugič, rečem:

2. Raztrgaj zavezo hudobnežev! — Veliko ljudij je tako zaslepljenih, da si ne dajo nič dopovedati; le reci takemu, da je hudobnež ali da je v nevarnosti, odgovoril ti bo, to ni res! Drugi zopet spoznajo svoj reven stan, nevarnost ali nesrečo, pa se preslabi čutijo raztrgati pregrešno zavezo, ker to je:

a) Težavno delo. — Kar je človek opravljal, recimo pet ali še več let, to mahoma zapustiti ni tako lahko. Raztrgati sponse, v katere so vkljenjene tvoje roke, noge, zakovano tvoje srce, zvezane tvoje misli in želje: to hipoma raztrgati je pač zeló težavno. Zato velí slovenski pregovor: Stara navada je železna srajca, katero težko kdaj več odložimo, in grešnik jo rajše s seboj v grob vzame. Zavezo hudobnežev raztrgati nam pomaga:

b) Molitev. — Ni lahko najti človeka, ki bi bil tako od hudobnežev obdan, kakor je bil kralj David, ki je že sam postal tudi veliki hudobnež. On sam zdihuje in pravi, da hudobneži ga od povsod obdajajo in prežé na njegovo dušo ter snujejo njegovo pogubo. Sv. pismo nam pa pravi, da je raztrgal to zavezo in tovarišijo hudobnežev, da se jih je rešil s sv. molitvijo, kakor nam to njegovi psalmi obilno spričujejo, v katerih zdihuje in moli, naj bi mu ljubi Bog pomagal iz zanjke sovražnikov in hudobnežev. *Reši me, Gospod! hudobnega človeka, krivičnega moža me otmi. Oni mislijo hudo v svojih srcih, vsak dan napravljajo boj; svoje jezike brusijo kakor kača; gadji strup je pod njihovimi ustnicami. Obvaruj me, gospod, grešnikov; reši me krivičnih ljudij, ki mi mislijo spodnesti stopinje. Prevzetniki mi nastavljajo zanjko in vrvi razpenjajo v mrežo, na pota mi polagajo spodtiko.* (Ps. 139, 2—6.) Tako mōli tudi ti; in Bog se te bo usmilil in te bo rešil iz družbe hudobnežev, celó gotovo, ako si za tovariša še:

c) Vzameš ljubega Jezusa. — Nikakor niso prazne besede sv. evangelija, in natančni popis ima svoj lepi nauk za nas. Ko sv. apostol in evangelist pravi ali piše: *Kadar je bil pa Herod umrl, glej! se je angel Gospodov Jožefu v spanju prikazal v Egiptu, rekoč: Vstani, vzemi Dete in njegovo mater, in idi na izraelsko zemljo,* — je hotel nam s tem pokazati, da moramo mi

Jezusa vzeti na svoje roke, v svoje srce, tedaj bomo obvarovani Heroda in hudobnežev. Vzemi Jezusa takorekoč na svoje roke prav pogosto pri sv. maši, katere se po mogočnosti prav mnogokrat udeležuj — in slabi tovariši te ne bodo dobili v svojo pest. Vzemi sladkega Jezusa med letom mnogokrat v svoje srce, ko pobožno zavživaš sv. obhajilo, in nobenega veselja ne boš čutil do malopridne tovarišije.

C. Ogibajmo se torej hudobnežev; ako so nas vlovili, pa raztrgajmo zavezo njihove družbe ter v bodoče hodimo pazljivo kakor sv. Jožef, ki je vzel Jezusa in Marijo ter sta se podala v deželo svoje mladosti, kjer sta preživela najsrečnejše čase. Jožef pa je slišal, da Arhilaj kraljuje v Judeji namesto Heroda, svojega očeta, se je bal tja iti; in v spanju opomnjen, odide na Galilejsko. Ti pa, sv. Jožef! Jezus in Marija — bodi naša sladka tovarišija. Amen.

Simon Gaberc.

2. Pravična skrb starišev za svoje otroke.

Vstani in vzemi Dete in njegovo mater in pojdi na izraelsko zemljo; zakaj pomrli so, kateri so Detetu po življenju stregli. Mat. 2, 20.

Komaj je bilo zagledalo luč sveta presveto božje Dete, kate-rega rojstvo smo obhajali pred malo dnevi, že so pretile velike nevarnosti njegovemu življenju. Herod, judovski kralj, je izvedel od treh modrih, da je Kristus, novi judovski kralj, Zveličar sveta, rojen, in bal se je, da bi zavoljo njega ne zgubil kraljeve časti in kraljestva. V tem strahu je storil grozoviti sklep, namreč, umoriti božje Dete; zato je rekel trem modrim, da, kadar ga bodo našli, naj mu pridejo povedat, da ga bo tudi on šel molit; v srcu pa je mislil ga umoriti.

V toliki nevarnosti je bil novorojeni Zveličar, pri čegar rojstvu so se veselili angeli, in ki je bil upanje vseh pravičnih. Pa nebeški Oče ga je varoval s tem, da je ukazal Jožefu z Detetom in Materjo njegovo v Egipt bežati. Ko je bil pa Herod umrl, prikaže se zopet angel sv. Jožefu ter mu veli: *Vstani in vzemi Dete in pojdi na izraelsko zemljo, kajti umrli so, kateri so Detetu po življenju stregli.* — O, v kolikih skrbeh so bili pač sveti stariši — Marija in sv. Jožef, zaradi božjega Deteta!

Pa tudi še dandanašnji imajo vsi dobri, pravi in krščanski stariši velike skrbi za svoje otroke, da bi jih odtegnili mnogoterim nevarnostim, ki jim pretijo. Ali ne govoré lahko pri pogledu svojih otrók, kakor so govorili sorodovinci pri rojstvu sv. Janeza Krstnika, rekoč: *Kaj bo pač iz tega otroka?* Posebno v dveh zadevah so dobri krščanski stariši v skrbi zastran svojih otrók, in sicer:

1. Z ozirom na njih časno srečo, in 2. z ozirom na njih dušno srečo. In ravno o tej dvojni skrbi dobrih starišev hočem danes govoriti v imenu Jezusa in Marije.

I. Dobri krščanski stariši skrbé, da bi njih otroci kdaj prišli k poštnemu kruhu in bili v ozir časnega življenja in večne sreče preskrbljeni. In kako pravične so te skrbi, ker je revščine, pomanjkanja in beračev čedalje več na svetu! Kolikokrat izvirajo iz revščine in pomanjkanja tudi mnoge pregrehe, kajti revščina in pomanjkanje zapelje marsikatero v velike pregrehe in v hudobije: v goljuflije, tatvine, rope in še celó v ubijanje, ali v samomore, in jih naredi tako časno in večno nesrečne. Prežalostnih zgledov je v tej zadevi zadosti na svetu, zlasti po večjih mestih . . .

Vendar pri vsem tem marsikateri stariši svojim otrokom ne morejo zapustiti premoženja, ker so revni, in imajo komaj za sproti. Drugi pa, tudi premožni, si lahko mislijo: Kaj pa pomaga, če mi pridobimo tudi več premoženja, ko bodo pa morda vse to zapravili naši otroci, in potem vendar-le prišli v revščino in pomanjkanje.

Kaj vam je torej storiti, krščanski stariši, da bodo vaši otroci jedli pošten kruh in preskrbljeni v ozir časnega življenja in časne sreče? Učíte jih pred vsem drugim, da se vaši otroci zvesto držé Boga in v vseh okoliščinah življenja zaupajo vanj, ki je Jezusa, božje Dete, rešil iz Herodovih rók in iz vseh nevarnostij, in ki je tudi vam pomagal v toliko potrebah, nevarnostih in stiskah vašega življenja. Gotovo tudi od vaših otrók Bog ne bo odtegnil svoje dobrotljive roke, ako le ne bodo nikoli Boga zapustili. To je prvo. Drugo je to: Kolikor morete, preskrbite jim sami vsaj toliko časnega premoženja, da si pozneje sami lažje pomagajo in služijo potrebni kruh. Gorjé starišem, kateri otrokom vse zapravijo in jih pahnejo popolnoma v revščino! Vendar obilno časno premoženje človeka še ne dela srečnega, dasiravno je pripomoček k časni sreči. Prva in najboljša dota, ki jo more človek imeti, je v glavi in v srcu;

tega molj in rija ne sné, tega tatovi ne ukradejo. Zaradi tega skrbite, krščanski stariši, da bodo vaši otroci izrejeni v strahu božjem, da bodo v krščanskem nauku in v vseh koristnih vednostih dobro podučeni; da se bodo od mladega navadili pridno delati — pridno in zvesto v šolo hoditi in pridno se učiti, — sami sebe zatajevati v jedi, v pijači in v spanju; nikar jih ne mehkužite s kavo in z drugimi sladkarijami. Ako k moči pridejo in jim doma ne morete dosti dela dati, preskrbite jim kako rokodelstvo ali dobro krščansko službo itd. Lep zgled nam je stari Tobija. — Ker pa mnogo starišev ne ravna tako, zato je toliko revščine in nesrečnih ljudij na svetu!

II. Velike in mnogotere skrbi imajo dobri, krščanski stariši v ozir časne sreče svojih otrok; ali še večje so njih skrbi posebno dandanašnji v ozir njih dušne sreče, v ozir njih poštenosti, čednosti in krščanskega življenja. V vseh časih so bile sicer nevarnosti za mladino; v vseh časih so bili hudobni ljudje, ki so iskali zlasti neizkušene mlade ljudi premotiti s krivimi in zapeljivimi nauki, popačiti jih in zapeljati v hudobije. V vseh časih so morali tedaj dobri stariši skrbeti, da bi njih otroci ne prišli na slaba pota, da bi ne bili zapeljani v hudobije, da bi ne zgubili nedolžnosti, mirú vesti in se ne pahnili v časno in v večno nesrečo. — Vendar pa tako velike nevarnosti, kakor dandanašnji, so bile morda težko kdaj. Koliko je nevernih ljudij, ki želijo tudi druge odvrniti od krščanske resnice, od sv. vere, od strahu božjega, od pokorščine do starišev in božjih namestnikov! — Koliko je lahkomišljenih ljudij! — Koliko je nesramnih jezikov! — Koliko je hudobnih zapeljivcev, ki si na vso moč prizadevajo s peklenskimi zvijačami in s praznimi obljubami zapeljati mlade ljudi v hudobije! — Oh, kako lahko se morejo torej mladi ljudje premotiti in v hudobije zapeljati! Oh, po vsi pravici skrbé torej dobri krščanski stariši, da bi njih otroci ne bili zapeljani, in da bi nad njimi namesto veselja in tolažbe ne doživeli najgrenkeje žalosti in sramote!

Kolikor večje so torej nevarnosti, katere preté vašim otrokom, krščanski stariši, toliko večja pa mora biti tudi vaša skrb in prizadevanje, da svoje otroke v dobrem ohranite in jih zavarujete pred temi nevarnostimi. To pa se bo zgodilo, če svoje otroke izrežete po nauku sv. apostola Pavla v *podučanju in svarjenju Gospodovem* (Efež. 6, 4.); t. j. učite jih sami in dajte jih dobro podučiti v krščanskem nauku, zlasti v šoli; vadite jih že zgodaj lepega krščanskega življenja, zlasti pobožnosti; glejte, da večkrat preje-

majo sv. zakramente; vadite jih ponižnosti, pravičnosti, sramožljivosti, strahu božjega, čujte nad njihovim obnašanjem — svarite in kaznujte jih po pameti in modrosti že od prve mladosti zavoljo pregreškov in napak, zlasti jim svetite z dobrim zgledom. Kako lepo je n. pr. učil stari Tobija svojega sina, mladega Tobijo, rekoč: *Moj sin! vse dni svojega življenja imej Boga v spominu in varuj se, da kdaj ne privoliš v greh in da v nemar ne puščaš zopovedij Gospoda, našega Boga. Varuj se, moj sin, vse nečistosti, in napuhu ne puščaj gospodovati v svojih mislih, ne v svojih besedah; zakaj v njem se je vsa spačenost začela. Glej, da ti nikdar drugemu ne storiš, česar nočeš, da bi kdo drugi tebi storil. Boga vsak čas hvali in prosi ga, da vodi tvoja pota.* In ginjenega srca je mladi Tobija odgovoril: *Oče, vse to bom spolnoval, karkoli ste mi zapovedali!* Glejte, s takimi nauki in s svojim prelepim zgledom je stari Tobija svojega sina tako močno v dobrem utrdil, da je bil zavarovan pred vsem zapeljevanjem . . . O, posnemajte, krščanski stariši, tega dobrega, skrbnega očeta, in tudi vaši otroci bodo zavarovani pred hudim in utrjeni v dobrem. Varujte jih pred slabimi tovarišijami in posebno pred slabimi službami, če se obeta še tako veliko plačilo.

Ne bom popisoval, kako vse drugače marsikateri stariši ravnaajo, ampak le to še rečem: Krščanski stariši! skrbite, kolikor je v vaši moči, za časno in večno srečo svojih otrok, in potem jih izročujte varstvu božjemu in preblazene Device Marije in smete upati, da nebeški Oče, ki je svojega ljubega, včlovečenega Sina rešil Herodovih rok, bo tudi vaše otroke rešil in skrbel za njih zveličanje. Amen.

J. Kerčon.

Praznik razglašanja Gospodovega ali svetih treh Kraljev.

I. Zvezda milosti božje.

Videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem, in smo ga prišli molit.

Mat. 2, 2.

Predragi kristijani! Kdor se ni popolnoma zgubil v valovih posvetnega življenja, se saj včasih spomni svojega poslednjega namena. In takrat ga napade neka bojazen ob vprašanju: Kaj bo enkrat z menoj? Ali bom večno srečen, ali večno nesrečen; zveličan,

ali pogubljen? O, ko bi mogel vsakateremu izmed vas to povedati! Kako radostno bi zaklical: Raduj se in veselja poskakuj, ker tvoje plačilo je obilno v nebesih! Kako težko pa — ne, tega bi niti izgovoriti ne mogel: — Ti pa boš našel svoj delež med pogubljenimi. O, strašna beseda, o, grozna kazen! Toda vsega tega ti ne morem povedati: zveličanje in pogubljenje je skrito v božjih rokah. Le eno vem, da kdor bo pogubljen, bo pogubljen po svoji krivdi; kdor bo pa zveličan, se bo zveličal po milosti božji. Tudi tega nas uči sv. vera, da vsak človek sprejme zadosti milosti od Boga, da bi se zveličal. In vendar, zakaj govori Zveličar o tistih, ki bodo vrženi v vnanjo temo, kjer je jok in škripanje z zobmi? Zato, ker je njegovo božje oko že naprej videlo premnoge, ki ne marajo sodelovati z milostjo božjo, ki prezirajo izrek sv. Avguština: On, ki te je vstvaril brez tebe, te ne bo zveličal brez tebe. Toda vidim vas mnogo danes na tem kraju in vem, da hrepenite po svetih nebesih; kaj vam je storiti? Jezusa želite najti: iščite ga torej po zgledu današnjega evangelija. Zvezda je privedla tri modre k Jezusu. Šli so za njo brez odloga in stanovitno, dokler ni obstala nad betlehemskim hlevom. Ta zvezda je nam po besedi sv. Leona papeža znak milosti božje. Če sledimo tudi mi milosti božji, gotovo pridemo do Jezusa. In ustreči želji vašega srca, omôtene vzdramiti, odlašajoče spodbosti in omahljive utrditi, hočem v današnjem govoru pokazati, kako tudi mi enako trem modrim: 1. pojdemo, 2. brez odloga, in 3. stanovitno za zvezdo milosti božje. — Gospod Jezus pa, vir in delivec božjih milostij, nam po priprošnji blažene svoje matere Marije odpri pobožna srca, da v nje sprejmemo zvezdo milosti božje, in se nikdar več od nje ne oddaljimo.

1. Pač mnogo jih je videlo bliščečo zvezdo na Jutrovem, mnogo jih je občudovalo njeno svetlobo, nadalje pa niso vpraševali, kaj da pomeni, za to se niso zmenili. Pač mnogo jih je bilo, ki so vedeli, kaj pomeni ta svetloba, toda niso imeli trdne volje, tiste notranje moči, ki bi jih bila gnala za novorojenim Zveličarjem. Le trije modri se poslužijo milosti, katero je Bog vsem ponudil. Spoznavši, da jih Bog kliče k zibeli svojega Sina, odzovejo se temu klicu, naj velja tudi, kar drago. Pač sprevidijo, da jih bo stalo mnogo truda, da bo treba prestatl na potu mnogo britkostij in težav, da bo neprijetna pot ob tem letnem času — a za vse to se ne menijo. Zapustiti bo treba domovino, družino prijatelje . . . s

solzami v očeh bodo zapuščali svoj rojstni kraj, solze jih bodo spremljale iz domačega kraja . . . Predragi! kaj vse ne premaga trdna volja? Dà, še celó dobro ime jim je v nevarnosti. Doslej so jih vsi imeli za modre može, sedaj pa, ko se na pot podajajo, zasmehujejo jih drugi, češ, kako nespametno je zapustiti dom, podati se na daljno pot v judovsko deželo, da ondi pozdravijo tujega kralja judov! — Toda modri se ne menijo za tako govoričenje, le glas božji slušajo; vsem posvetnim prijetnostim se odrekó, da le izpolnijo voljo božjo. — Tako so delali trije modri, kako pa mi? — Ne hotel bi zgubljeni besedij do onih, ki trdijo, da jim zadostujejo nebesa, kakoršna podaja naša zemlja; *slepci so in slepe vodijo*. Menim pa, da ga ni med nami, ki bi si ne želel dospeti kdaj k Jezusu v nebeški dom. Ali kdor želi eno, mora storiti drugo, namreč mora z milostjo božjo sodelovati. Srečen si, ljubi moj, izmej toliko in toliko milijonov ljudi: oblit si z vodo svetega krsta, pomaziljen si s krizmo sv. birme, luč sv. vere ti je svetila do danes. Toda ne zábi, da zapovedi božje in cerkvene tudi tebi veljajo, da v strahu in trepetu moraš delati za svoje zveličanje. O tem se pač ne moreš pritoževati, da ne bi imel prilike spoznavati Jezusa; morda pa se bo treba obtoževati tega, da s Kristusovo milostjo nisi hotel sodelovati. Marsikateri méni, da je dosti, ako se prišteva mej kristijane; rad povdarja, da je tudi on kristijan, da ima vero, da bi rad prišel v nebesa itd. — Toda, poglejte njegovo življenje. Ob največjih praznikih morda ga boste še videli v cerkvi, ob nedeljah je doma v svoji delavnici, ob petkih in drugih postih se masti s pečenko, kratkočasje in zabave si išče v liberalnih časnikih, — in pravi, da je katoličan! *Kaj pomaga, bratje, ako kdo pravi, da ima vero, del pa nima; ali ga bo vera mogla zveličati?* Ali ta gre za zvezdo milosti božje? Nikakor. Kakor niso bili rešeni delavci, ki so pomagali Noetu tesati barko, tako je zeló nevarno trditi, da se zveličajo oni, ki sicer hočejo biti katoličani, toda le po imenu, ne pa po delih.

Predragi! Kako vse drugače govori Kristus, naš Zveličar! On pravi: *Nebeško kraljestvo trpi silo, in le silni je na-se potegnejo. In kdor očeta ali brata ali sestro bolj ljubi kakor mene, mene ni vreden.* — Oj, žal! da se mi damo tolikrat sramotiti od treh modrih! Oni zapusté domovino, družino in prijatelje . . . Mi pa zdihujemo, tožimo in tarnamo, ako nam je prenesti kako zabavljico naših posvetnjakov. Trije modri še celó dobro ime žrtvujejo svojemu božjemu poklicu. In mi? Mi pa pri vsaki priliki vprašujemo:

Kaj pa ljudje porekó? Kaj porekó, če me vidijo, da se na ulici odkrijem ob Marijinem zvonenu, da se ob delavnikih udeležim sv. maše, da se udeležujem z drugimi vred cerkvenega darovanja. Ti moj Bog! kaj porekó? To porekó, da si katoliški kristijan, ne samo na jeziku, marveč tudi v srcu; ne samo v srcu, marveč tudi v življenju. In tega se boš sramoval? Potem bi se moral prav res sramovati tudi tega, da te imenujejo človeka, moža, ženo, mladeniča, deklico; prav tako gotovo pa si tudi katoliški kristijan, in blagor ti, ako si zadovoljen, da te vsi tako imenujejo, in ako se sam po pravici smeš tako imenovati! *Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim Očelom, ki je v nebesih.* Bratje — naj govorim nadalje z besedo svetega Pavla — *prosim vas, da milosti božje ne pridoma ne prejimate.* Vsak žarek milosti božje, vsako priliko, vsak trenotek porabimo, da Bogu čast dajemo, ki nas je poklical v svoje zveličanje.

2. A ne samo, da gredó trije modri za zvezdo, oni gredó za njo brez odloga. Komaj da so ugledali zvezdo in čuli notranji glas božjega poklica, že so na potu. To vam je očitni zglede, kako moramo slediti milosti božji. Resnico spoznajo, svoje dolžnosti se zavedó in takoj jo prično tudi spolnovati. O, kako se kaže v tem početju prava modrost! Da se niso hitro podali na pot, da niso takoj poiskali novorojenega Kralja judov, ali bi bili pač še našli božje Dete? Ob svojem prihodu v Betlehem bi bili zvedeli, da deteta ni več ondi, in da se ne vé, kam je prešlo. — Dragi kristijani! Ko je bil naš Zveličar nekoč na potu v Jeriho, ugleda na smokvinem drevesu Caheja. Zakliče mu: *Stopi hitro doli!* In da Cahej ni hitro stopil raz drevo in se pridružil Jezusu, kaj menite, ali bi bil slišal one tolažljive besede iz ust Jezusovih: *danes je tej hiši zveličanje došlo?* Gotovo ne! In iz tega spoznate, kolike pomembe za nas je, da hitro, brez odloga sledimo zvezdi milosti božje. Zares čudna so znamenja milosti, po katerih nas Bog k sebi vabi. Sedaj nas vest vznemirja, nam očita storjene grehe v vsej grozi. Drugič se ti zbudi v srcu hrepenenje in iskreno želiš že enkrat umiriti svoje srce, dušo svojo. Zopet drugi pot slišiš v cerkvi govor, kateri ti kar naenkrat, kakor svetla iskra, posveti v srce in odkrije tvoj žalostni dušni stan. Spovednik te vabi, kakor dobri pastir zgubljeno ovčico, da zapústi puščavo pregrehe in se vrni na trato pobožnega življenja. Z dobrotami te sedaj obsiplje previdnost božja, drugič pa te oblegajo nadloge, težave, reve, bède, bolesti in bolečine. Zakaj vse to? Glej, kristijan moj! to so zvezde

milosti božje, to so žarki božji, ki ti dohajajo iz nebes, da razsvetlé tvoj um in da ogrejejo tvoje srce ter te popeljejo naravnost k Jezusu, ki bo po pooblaščenem mašniku izbrisal vse grehe, katere mu priznaš v žalosti svoje duše. In zadobil boš odpuščanje grehov in slekel boš starega človeka in oblekel novega v pravičnosti in resnični svetosti. O, pojdi, dragi moj! pojdi za to zvezdo nemudoma, da boš enako trem modrim tudi ti mogel reči: Videl sem zvezdo in prišel. Ako pa čakaš, omahuješ, se obotavljaš, bo skoro zginila zvezda milosti božje, in Jezusa več ne boš našel. Vest ti bo otrpnila, beseda božja te ne bo več ganila, pregreha te bo prevzela bolj in bolj, hrepenenje po miru te ne bo več spremljalo, želja po nebesih se bo zadušila, nobena reč te ne bo več ganila, zato ker nisi spoznal dneva svojega obiskovanja, ker nočeš slediti zvezdi milosti božje brez odloga. Čuj torej, kaj ti kliče sv. Duh v knjigi Jezusa Siraha: *Ne odlašaj se k Gospodu sprebrniti in ne odkladaj od dneva do dneva; zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maščevanja te bo razdejal.* (Sir. 5, 8. 9.)

Lepo je govoril sv. Pavel rimskemu oblastniku Feliksu o veri v Jezusa Kristusa, o pravici in čistosti in prihodnji sodbi. Feliks je bil tako ginjen, da se je tresel po vsem životu: pokazala se mu je zvezda milosti božje. Toda žal! nesrečnež ji ni hotel slediti. Rekel je apostolu: *za sedaj le pojdi, ob priložnem času te bom pa poklical.* Tiste prilike ni bilo več. Zato vas zopet opominjam z besedo apostolovo: *Glejte, da milosti božje nepridoma nesprejmete, sedaj je prijeten čas, sedaj so dnevi zveličanja.* (II. Kor. 6, 1. 2.)

3. Spremimo tri modre še po potu in občudujmo njih **stanoovitnost**. Koliko zaprek se jim nastavlja, koliko nevarnostij prestanejo, koliko neprilik morajo pretrpeti! Že so dospeli v Judejo, blizu Jeruzalema, — kar zvezda zgine. Kaj hočejo poslej brez vodnika v tuji zemlji med čisto neznanimi ljudmi? Ali jim ne kaže najbolj vrniti se nazaj v domovino? Ne; le vprašujejo, kje je novorojeni kralj judov? In ko judovski duhovni in pismarji povedó, da je pisano in prerokovano, da bo v Betlehemu rojen Mesija, ž njimi pa nihče noče iti, in ko celó Herod ničesar družega ne želi, kakor naj mu pridejo povedat, kaj so našli, — ko torej vidijo povsodi le malomarnost, nikjer pa hrepenenja po Mesiji, povsodi le mlačnost, nikjer pa navdušenja po Zveličarju, ko nimajo nikogar, ki bi jih navduševal za daljno pot, — vendar ne dvomijo, ne čakajo, se ne obotavljajo, pogumno, stanovitno potujejo naprej, dokler Jezusa ne najdejo.

Ali ni to — dragi moj poslušalec! zgodba najinega življenja? Ko si se v mladosti podal na pot svojega življenja, si bil tako miren, vesel, zadovoljen; le za Boga si živel, za Jezusa si gorel. Pogumen si bil in zaupal si na Boga ter si klical: Ko bi hodil tudi po dolini smrtne sence, se ne bom nič hudega bal . . . Želel si celó za Boga trpeti, dá — umreti; toda, kako dolgo? Padla je prva slana in osule so se rožice tvoje nedolžnosti; prihrumeli so viharji in porušili mir tvojega srca; skušnjave so te prevzele in premagale, in ugasnila ti je zvezda milosti božje. Toda kakor trem modrim v Jeruzalemu, so povedali tudi tebi duhovniki, kje boš Jezusa našel, namreč v zakramentu sv. pokore. In zopet si zagledal zvezdo milosti božje, in sedaj morda bolj paziš nanjo in si bolj prizadevaš hoditi po njeni svetlobi. Blagor ti! Toda ne zaupaj preveč sebi in ne zábi, da skušnjava nikdar ne miruje, da sami iz sebe nič ne premoremo, vse pa v Njem, ki nas močne dela. In če si bil tako srečen, da si že dvajset, trideset, štirideset, morda celó petdeset let hodil za zvezdo milosti božje in si že blizo kraja in časa, ko se boš mogel združiti s Kristusom, ali hočeš sedaj podati se nazaj v temoto greha? Nikdar ne! In vse tvoje molitve in prizadevanja, zatajevanje in premagovanje, vsa tvoja dobra dela in čednosti, vsi tvoji trudi in težave, katere si prestal doslej iz ljubezni do Jezusa, vse tvoje zasluženje naj bi bilo torej zastonj? — Kristijan! Le še nekaj let, in zvezda milosti božje te pripelje do Jezusa. Ne oziraj se torej nazaj, marveč kviško srce, kjer je Kristus v časti Boga Očeta.

Oj, kako se pač vzradosti srce trem modrim, ko jim obstane zvezda nad betlehemskim hlevom! Kako radostno pokleknejo pred božje dete, kako pobožno mu zažigajo kadila! Oj, kolika radost pa napoči tebi, kristijan moj, ko ti odpade trupla peza, ko bo duh tvoj prosto vzletel v zračne višave nebeškega zveličanja! Oj, blagor ti, ako boš mogel enako trem modrim izreči: Videl sem zvezdo, zvezdo tvoje milosti na zemlji in hodil sem za njo brez odloga in stanovitno ter prišel sem molit Te in častit in poveličevat na vekov veke. Oj, blagor ti! — In zopet smo dospeli tja, kjer smo začeli. Kdo bo zveličan? Ali jaz, ali ti? Ne vem; to pa vem, da je v tvoji moč zveličati se, ako greš brez odloga in stanovitno za zvezdo milosti božje. In če je v tvoji moči, boš li zamudil to najpotrebnejšo, najugodnejšo priliko? *Gospod, kam pojdemo? Ti sam imaš besede večnega življenja.* Amen.

Dr. A Karlin.

2. Kadilo.

(Liturgiško-simboliška pridiga.)

In so mu darovali zlata, kadila in
mire. Mat. 2, 11.

V tisti božični noči, ko je na betlehemski planjavi angel naznanil preprostim pastircem milostipolno rojstvo Zveličarjevo, prikazala se je tudi v daljni jutrovi deželi čudovita zvezda, ki je bila trem modrim znamenje, naj gredó poiskat novorojenega Mesijo. Brez odloga se trije Kralji, Gašper, Melhijor in Baltazar podajo na pot ter gredó za zvezdo, katera jih slednjič pripelje do betlehemskega hlevčka. Ko stopijo noter, najdejo Jožefa in Marijo poleg ljubeznivega Deteta, katero koj spoznajo za svojega Boga, za obljubljenega Odrešenika sveta, kar pokažejo s tem, da predenj pokleknejo, ga molijo, odpró svoje zaklade ter mu darujejo zlata, kadila in mire.

Z obhajanjem današnjega praznika želi sveta cerkev, naj bi to, kar so sv. trije Kralji danes storili, tudi mi po duhovno posnemali. Razven zlata in mire naj tudi mi darujemo kadila božjemu Detetu. O pomenu teh darov ste včasih že kaj slišali. Bolj pogosto kot z zlatom in miro časti sv. cerkev s kadihom svojega nebeškega ženina. Kadilo, četudi ne raste v naših krajih, je vsakemu znano; kadilo vidite in vonjate pri božji službi, kadilo se rabi pri raznih cerkvenih opravilih, kadilo zažigate tudi doma, tri sv. božične večere s kadihom pokajate svoja stanovališča.

Zakaj vse to? Zato, ker je kadilo v cerkvenem bogoslužju velicega pomena, kakor vam želim danes razložiti.

Kadilo je namreč: a) znamenje molitve, b) budilo pobožnosti, c) podoba čednosti, česar se hočemo sedaj z božjo pomočjo prepričati.

I. Ko sv. očetje pišejo o treh modrih, pravijo, da so pokazali s svojimi darovi, kdo je tisti, katerega je treba moliti. Sv. Irenej in sv. Gregor Veliki trdita, da darujemo božjemu Detetu kadilo, ako ga molimo kot pravega Boga.

Kadilo je torej pred vsem znamenje móljenja edinopravega Boga. Kot tako znamenje je kadilo veljalo raznim ljudstvom, judom kakor paganom; tudi pri njih je bila od nekdanj že navada pri bogoslužnih opravilih zažigati blagodišča kadila.

Na božje povelje je Mozes postavil oltar ter ga prevlekel s čistim zlatom; na tem je moral duhoven vsak dan zjutraj in zvečer zažigati kadilo. Iz enako dragocene kovine so bile napravljene kadilnice za duhovne: s tako kadilnico v rokah je šel ob velikem dnevu sprave veliki duhoven v presvetišče ter ga je pokadil z najbolj dragocenimi dišavami. Ravno tako pogosto kakor pri izraelskem ljudstvu, rabilo se je kadilo tudi v malikovalskih templjih in splošno je bilo to prepričanje, da je zažiganje k a d i l a n a č i n č e š č e n j a , k a k o r š n o s e s p o d o b i l e B o g u . t . j . z n a m e n j e m ó l j e n j a .

Zato so v dôbi preganjanja kristijanov pogani tako silili, verniki pa se branili le nekaj kadilnih zrnec potresti na ogenj, ki je gorel pred malikom; kajti to bi bilo znamenje, da so zapustili vero v pravega Boga in se poprijeli malikovalstva. Zvesti kristijani so zato rajši trpeli najhujše muke, celó smrt, kakor pa da bi bili to znamenje molitve, ki gre le pravemu Bogu, skazali malikom. Da bi pa saj na videz lahko trdili, kakor bi bili kristijani malikom trsili kadilo, veleli so trinogi vernikom z zrnca napolniti roko ter jo siloma držati nad žrjavico, da bi tako od bolečine premagani odprli dlan in tako spustili kaj zrnec v ogenj; ali sv. mučenci so ostali nepremagljivi, in šele z opečenim mesom njih rók so padala zrnca v plamen.

Zato je sv. cerkev to splošno znamenje češčenja božjega in molitve — kadilo sprejela že zgodaj med svete obrede božje službe. Posebno velja to za tiste slovesnosti, ko se Gospod Bog resnično in bistveno prikaže v sredi svojega ljudstva.

a) Pred vsem velja to za i z p o s t a v l j e n j e s v e t e g a R e š n j e g a T e l e s a . Najsvetejši zakrament se po cerkvenih pravilih nikdar ne sme v monštranci izpostaviti ali v procesiji okrog nositi, da bi se ne rabilo kadilo. Kadar je mašnik iz tabernakeljna vzel sv. Rešnje Telo, podá se na najnižjo stopnico pred oltarjem, potrese na žrjavico kadilnih zrnec, poklekne in vzame kadilnico ter spoštljivo trikrat pokadi presv. zakrament. Ali ni to ponižno kajenje odkrito in za vsacega umljivo s p o z n a n j e n a š e v e r e v resnično pričujočnost Jezusovo pod podobo kruha? Zato se kadilo rabi le pri katoličanih; krivoverci, ki tega zakramenta ne poznajo, nimajo kadila, ga ne potrebujejo.

b) Pri slovesni službi božji — velikih mašah in večernicah se pokaja sv. r a z p e l o n a o l t a r j u , p a e v a n g e l j s k a k n j i g a ; ali je morda tudi to z n a m e n j e m ó l j e n j a ?

Brez obojavljanja se sme reči, da je; kajti to češčenje ne velja iz lesa narejenemu sv. razpelu, ne podobi, nego križanemu Zveličarju, katerega podoba predočuje. Pokajanje evangeljske knjige ne velja tej, nego Njemu, iz čegar božjih ust so prišle te besede življenja; to kajenje je znamenje veselja in zahvale za blagovest o kraljestvu božjem, ki je prišlo k nam.

c) Zopet drugo sveto opravilo, ki se po splošnem mnenju ljudstev spodobi samo Bogu, je **daritev**. Z daritvijo se kaka stvar popolnoma izroči Bogu, ž njo se spoznava njegovo najvišje veličanstvo in naša odvisnost od njega; to Bog sprejme ter posveti in potem se žrtvuje ali pokonča. V tak sv. namen služi tudi kadilo. Ko zažgemo pri božji službi kadilo, spoznamo neomejeno moč božjo in svojo odvisnost. Taka je bila daritev sv. treh Kraljev po razlagi sv. očetov. In zažgano kadilo prav lepo in razumljivo predočuje daritev ali popolno izročenje Bogu. Kaže nam, da so vse stvari — umne in brezumne le vstvarjene, da bi povišale čast božjo. Kakor kadilo svoj namen — razširjati prijetno vonjavo — doseže šele tedaj, če se v žrjavi uniči, tako spolnjuje človek tudi šele takrat svoj namen in doseže svoj cilj, če samega sebe, t. j. samovoljnost, svoje strasti . . . zatajevanjem in mrtvenjem uniči in se popolnoma žrtvuje Bogu, da bi le njemu živel, njemu služil, njega poveličeval.

Ker pa je kadilo tako lepa podoba daritve, zato ga sveta cerkev pogosto rabi pri edinopravi daritvi nove zaveze, namreč pri slovesni sv. maši z leviti. Darove kruha in vina mašnik že pri darovanju pokadi trikrat v obliki križa in trikrat v obliki kroga, da bi predočil vonjavo žgavne daritve na križu, katere nekrvavi spomin se ponavlja pri sv. maši, tako da se sedaj proti nebu vzdiguje z vsega zemskega kroga prijetni duh te božje daritve.

In tudi oltar, žrtvena miza, se dvakrat med mašo pokadi. Ko pa Jezus pri povzdigovanju sam stopi med svoje vernike, takrat levit trikrat pokadi sv. hostijo in trikrat kelih s sveto krvjo. Od altarja, na katerem se sedaj Jezus daruje, se kadilo vzdiguje in s svojo vonjavo razširja po vsej cerkvi, da bi te nebeške dišave napolnjeni bili vsi verniki, kar se bo zgodilo, ako bodo navzoči pri sv. daritvi s pobožnim srcem. In ravno kot budilo pobožnosti služi ponamenu sv. cerkve kadilo.

II. Kadilo naj vzbuja in vžiga srca vernikov, da bodo puhtela v pobožnosti in sv. zdihljajih. Ze sveto

pismo (Ps. 140, 2.) prilikuje pravo molitev kadilu. *Moja molitev* — vzdihuje sv. psalmist — *pridi kot kadilo pred tvoje obličje, vzdigovanje mojih rok bodi kot večerna daritev.* Te besede moli tudi mašnik pri kajenju oltarja ob darovanju. Saj pa ima tudi zažgano dobro kadilo dokaj enakosti in lastnosti s pravo molitvijo in pobožnostjo.

a) Da se kadilo zažge, je treba žrjavice; tako prihaja prava molitev le iz srca, ki je vžgano ljubezni božje.

b) Da se naredi blaga dišava, je potrebno čisto, žlahtno kadilo; in da naša pobožnost Bogu dopade, morajo biti naše prošnje očiščene in uravnane po njegovih zapovedih; ne smemo prositi ničesar, kar bi nasprotovalo božji volji; prositi moramo pred vsem za edinopotrebno, potem šele za časne dobrote, ako niso dušnemu zveličanju škodljive.

c) Kadilo se mora potresti v kadilnico, da se vzdiguje kot prijetna vonjava; zrnca, ki vsled nepazljivosti padejo na tla, se brez koristi pogubé in pogazijo; tako se mora molitev, da ne zgreši svojega namena, opraviti z zbranim duhom; nepazljivost raztrese posamne prošnje s kadilnice tvojega srca, da se brez koristi pozgubé. »Če ti sam ne paziš,« pravi sv. Bonaventura, »na to, kar prosiš, kako se hočeš zanašati, da bo Bog na to pazil?«

č) Kakor se kadilo na žrjavici v posodi požge ter vzdiguje proti nebu, tako loči prava molitev dušo od časnih rečij ter jo potegne s seboj k nebeškim, nevidljivim; saj resnična molitev ni družega, nego povzdigovanje duha (srca) k Bogu.

d) In kakor dobro kadilo naš vonjski čut blagodejno napolnjuje, tako tudi pobožna molitev poživlja našo dušo; molitev je po besedah sv. Krizostoma premagalka bolesti, vzrok radosti, varuhinja duhovnega zdravja, hladilo umirajočih.

e) Kadilo je sestavljeno iz mnogih delov, iz žlahtnih smol in dišav, v ognju se žge in taja ter se vzdiguje kot prijeten duh. Tako je skupna molitev vernikov, dasi so različni po starosti, stanu in dušnih lastnostih, vendarle po isti veri in ljubezni združena ter se, dobro opravljena, vzdiguje kot prijetna vonjava pred Gospoda.

Tako hoče sv. cerkev z rabo kadila našo pobožnost vneti, poživiti in povzdigniti. Naše molitve, vžgane v kadilnici vernopobožnega srca, naj se vzdigujejo čez zrak nad oblake proti nebu in naj se ondi združijo z molitvami svetnikov, česar nas tudi spominja kadilo.

Sv. pismo imenuje večkrat molitve izvoljenih pred tronom božjim dišeče kadilo. V skrivnem razodenju (8, 3. 4.) je sv. Janez videl angela, ki se je vstopil pred oltar; imel je zlato kadilnico, in mu je bilo dano veliko kadila, da bi položil od molitev vseh svetnikov na zlati oltar, kateri je pred sedežem božjim. In dim kadila se je kviško valil z molitvami svetnikov iz roke angelov pred Boga. Gotovo Bog z dopadanjem sedaj sprejemlje to kadilo svojih svetnikov, ker njihova volja je sedaj popolnoma sklenjena z njegovo in le to prosijo, kar je on voljan dati. In kaj je obseg molitve izvoljenih božjih? Molijo za svoje brate, za ude vojskovalne cerkve na zemlji, za duše trpeče cerkve v vicah. To je kadilo, ki se vedno vzdiguje pred tronom božjim in doli stopa usmiljenje; posebno takrat, ko se v njihovo čast opravlja daritev nove zaveze.

Zažigajmo torej kadilo molitve pri sv. maši, naj se vzdiguje proti nebu ter se združuje z molitvami svetnikov, da, kar sami ne premoremo, dosežemo po njih priprošnji.

A ne samo naša molitev, ampak mi sami naj se vzdigujemo kot prijeten duh proti nebu, kakor nas uči kadilo, ki je:

III. *L e p a p o d o b a č e d n o s t i.* Dolžnost vernikov je, da se za dan sodbe bogato oblože s čednostimi in dobrimi deli. To ima v mislih apostol Pavel (2. Kor. 2, 15.), pišeč: *Dober duh Kristusov smo pred Bogom pri teh, ki so zveličani, in pri teh, ki se pogubé.* Če so čednosti in dobra dela po izreku Jezusovem (Mat. 5, 16.) luč pred ljudmi, s katero naj jim svetimo, so one gotovo tudi prijetno kadilo, katero se naj povsod vzdiguje pred Gospoda.

Kakor se kadilo pri službi božji žge v čast božjo, pa s svojo vonjavo razveseljuje tudi pričujoče; tako naj kristijan z dobrim zgledom pomnožuje čast božjo in bogoljubnost svojega bližnjega.

Taka čista dišava so svetniki v nebesih; v svojem življenju so samo čednosti razširjali krog sebe, ki so kot dragoceno kadilo položene na nebeški oltar. Zato sv. cerkev tudi pred svetinjami in podobami svetnikov zažiga kadilo. Sv. cerkev kadi relikvije, da kaže, kako so ravno ti izvoljeni čednosti in zasluge razširjali in kako naj se tudi mi navzamemo prijetne vonjave iz njih življenja in zgleda. Saj jim pa tudi Bog tako čast skazuje, ker trupla mnogih svetnikov so razširjala lepo vonjavo, s čemur hoče Bog pokazati, kako dopadljiv duh mu je čednost in svetost zvestih služabnikov.

Enak pomen ima tudi pokajenje mašnika, oltarnih služabnikov in včasih tudi vernikov pri službi božji. To

nas opominja, da naj homo z bogoljubnim življenjem dober duh Kristusov pred Bogom.

Kadilo p r e g a n j a smrad in neljube vzduhe. To se mora zgoditi v duhovnem življenju. In kaj je ta smrad? Vsak vé, da so to g r e h i i n d e l a teme. Ta se morajo pregnati, sicer vpijejo za maščevanje proti nebu, kakor ob Noetovem času, kakor iz Sodome. Da ne bo vzduh okužen, se mora očistiti z grenko miro pokore, zatajevanja, zdržnosti.

K vsemu temu zopet pripomore sv. cerkev s svojimi b l a g o s l o v i l i sveč, palm, oljk, zelišč . . . , pri katerih se tudi poslužuje kadila. Pokajenje pri tem pomenja, da se Bogu, od katerega pride vsa pomoč in blagoslov, spodobi vsa čast, in da je vsaka stvar po svoje dolžna Bogu služiti; zraven pa tudi, da bi Gospod to molitev kot prijeten duh sprejel in milostno podelil zaželeni blagoslov.

Slednjič se še r a b i k a d i l o p r i p o g r e b i h. Lepa šega, ki priča, da je vernikovo truplo častljivo, ker je posvečeno po tolikih zakramentih in je poklicano k veselemu vstajenju. Pogrebno kadilo opominja vernike, naj za umrlega pošiljajo goreče molitve proti nebu, da Bog milost skaže njegovi duši.

Glejte, dragi kristijani, kako p o m e n l j i v o j e k a d i l o , ki se tolikrat rabi pri službi božji in drugih krščanskih obredih. O, da bi se po duhovno zgodilo tudi nad nami, kar sv. cerkev namerava s kadilom! Iz kadilnic naših sre naj puhtijo molitve proti nebu ter nam privabijo navzdol milost Gospodovo. Kadarkoli vidite prižigati kadilo pri opravih božje službe, spomnite se, da morate tudi vi postati po čednosti in svetosti dober duh Kristusov. Ako si bote za to prizadevali, potem se bo spolnila beseda mašničkova, ko bo zadnjič ob pogrebu pokadil vaše truplo, želeč: *Z dišavo nebeško naj zveseli tvojo dušo Bog Oče in Sin in sv. Duh.* Amen.

Anton Žlogar.

Prva nedelja po razglašenju Gospodovem.

I. Prava modrost.

In Jezus je rasel v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh.
Luk. 2, 52.

Mnogo potrebnih naukov daje današnji evangelij raznim stanovom. Daje jih starišem, kako imajo skrbeti pri svojih otrocih za bogoljubnost in posvečevanje praznikov, daje jih otrokom, kako

morajo po zgledu Jezusovem napredovati v dobrem, pokorni biti starišem ter Boga ljubiti. Posebej pa še vsem daje današnji evangelij nauk, da vsakateri skrbi za pravo modrost. Podobno nas opominja tudi apostol Pavel v današnjem berilu: *Nikar bolj modrovati, kakor se spodobi modrovati, ampak modrovati, kar je prav.* Tudi o vas, ljubi kristijani, želim, da bi se moglo reči, da ste modri, *kar je prav*, da ste po zgledu Jezusovem *polni modrosti* (Luk. 2, 40.) in da rastete v milosti božji.

Katera pa je tista modrost, ki nam je vsem tako potrebna?

Ne mislim tu modrosti tega sveta, ne umetnosti, ne znanosti, ne ročnosti, zakaj pri vsej taki in podobni modrosti utegnemo še zmiraj biti bedasti. Najvišja modrost je tista, vsled katere človek skrbi, kako bi rešil svojo dušo; ta je najboljša modrost vselej bila in vselej bo. Za to modrost so si prizadevali svetniki in svetnice božje z vsem naporom, z vso umetnostjo, z vso vednostjo in so zato spisali na tisoče knjig Bogu v čast, ljudem v korist. Naj bi kdo imel vso posvetno modrost in zvedenost, pa bi te modrosti, rešiti svojo dušo, ne imel, ne pomagalo bi mu vse nič pred Bogom.

Poslušajte me torej, naučim vas danes prave modrosti, ki vam je najbolj potrebna, da jo znate in tudi razodevate v dejanju!

Prava modrost je: 1. v tem, da nič važnega ne storite, ne da bi se bili poprej pametno posvetovali; 2. je prava modrost v tem, da dobro, ki vam pride na misli, urno storite; 3. je prava modrost v tem, da privsem, kar delate, gledate na konec.

Ti pa, mili Jezus, ki si rasel kakor na starosti, tako na modrosti, pomagaj nam do edino prave modrosti!

V celem sv. pismu stare zaveze ni najti modrejšega človeka, kot je bil kralj Salomon. Njegovo modrost so od blizu in daleč hodili ljudje poslušat in občudovat. Pa ljubša, kot modrost Salomonova, bodi ti, kristijan, najpreje ta, da se:

1. ne lotiš nobenega važnega opravila, ne da bi se bil poprej pametno posvetoval. Posvetuj se s trojnimi svetovalci: s seboj, z drugimi, z Bogom.

S seboj se je zato dobro posvetovati, da si potem človek sam ne očita, da je ravnal preaglo in nepremišljeno. Z drugimi se je zato koristno posvetovati, da potem drugi človeku ne očitajo ne-

previdnosti. Toda tu je treba posebno pazen biti, zakaj ako bedak bedaka vpraša za svēt, ne bota sklenila kaj pametnega. Svarilen zgled imamo na R o b o a m u, sinu Salomonovem.

Po smrti njegovega očeta ga poprosijo Izraelci tako-le: »Tvoji oče nam je naložil pretrd jarem; ti tedaj sedaj zmanjšaj nekoliko od pretrdega gospodstva svojega očeta in od pretežkega jarma, ki nam ga je naložil, in ti homo služili.« Kralj Roboam se je posvetoval s starimi svetovalci, ki so stali pred Salomonom, njegovim očetom, ko je še živel. Dejali so mu: »Če danes slušaš to ljudstvo in mu služiš in odjenjaš njih prošnji in jim govoriš mehke besede, bodo tvoji hlapci vse dni.« On pa je zapustil svēt starih, ki so mu ga dali in si privzel mladeniče, ki so bili ž njim zrejeni in so stali okrog njega. Za svēt vprašani mu odgovoré: »Tako govôri temu ljudstvu: Moj oče je dejal na vas težek jarem, jaz bom pa dodal na vaš jarem; moj oče vas je tepel z biči, jaz pa vas bom tepel s škorpionji.« In kralj je storil po nasvêtu mladeničev; bedak z bedaki! Nasledek tega je bil, da je odpadlo deset rodov od njega ter pod Jeroboamovo oblastjo vstanovilo svoje kraljestvo izraelsko. — Tako je imel tudi A b s a l o n slabe svetovalce in tako so ravno slabi svetovalci ali slaba družčina že marsikaterega mladeniča zapeljali na napačna pota, kjer si je pokvaril dušo in telo.

Tretji naš posvetovalec, sem rekel, pa bodi Bog. Dostikrat človek dvomi, ali bi se odločil za to ali ono reč, ali bi se lotil opravila na ta ali oni način. Da človeka pri tem ne prevari ljubezen do samega sebe, ali da ga videz ne zapelje, ali da ga ne ukani sovražnik, kateri se po besedah apostolovih spremeni včasih v angela svetlobe, klicati moramo na pomoč sv. Duha, da nam podeli dar svêta. Zlasti je treba tega, ko se človek odločuje za prihodnji stan ali ako se misli lotiti kakega posebno bogoljubnega opravila, ali pa, ako ima postati predstojnik drugim. Navadna modrost in previdnost tu večinoma ne zadostuje, ker je človek tako nezanesljiv in omahljiv. Modri v sv. pismu poprašuje Boga: *Kdo bo tvojo misel vedel, ako ti ne daš modrosti in ne pošlješ svojega svelega Duha z visokosti?* (Modr. 9, 17.) Kralj J o z a f a t je pred vojsko z malikovalci dejal, da je treba poprej povprašati *besedo Gospodovo*. In zmagal je potem z božjo pomočjo. (III. Kralj. 22.)

2. Drugič kaži pravo modrost s tem, d a d o b r o, k i t i p r i d e n a m i s l i, u r n o s t o r i š. To pa zato, da ti hudobni duh ne omaje dobrega sklepa. Kdor to, kar je Bogu v čast in človeku v blagor, stori brez odloga, stori trikrat dobro. Prvič ima Bog najraje, ako se precej izvrši dobro, katero je bil kdo sklenil njemu v čast. Drugič, ako dobro delo précej storiš, raste tvoje plačilo z vsakim dnem, kakor obresti, in božji blagoslov si toliko

preje zagotoviš. Tretjič je to veselje za tvojo dušo in za tvoje srce. Kolikorkrat storiš dobro delo, tolikokrat si razveselil in potolažil svojo dušo, ker ima dobro delo storjeno, in morda jutri že ne bo mogla več kakega dobrega dela storiti, ker ne bo več združena s telesom. Razven vsega tega je dobro delo tudi spodbuden zgled za bližnjega.

Kako dobro in koristno je dobra dela urno opravljati, pokazal nam je Jezus v evangeliju o *desetih devicah*. Pet je bilo urnih in so imele, ko je prišel ženin, pripravljene svoje luči, ki so gorele svitlo, in pripuščene so bile, da se udeležé ženitnine. Onih pet pa, ki niso imele olja ter so ženina zamudile, morale so zunaj čakati.

Tako ne bo prišel znotraj nebeških vrat, kdor bo z dobrimi deli prekasen. Ko bi takrat šele hoteli dobrih del si nabirati, ko nas nebeški ženin že kliče na račun, zaprl bi božji ženin nebeška vrata pred nami, rekoč: *Resnično vam povem, vas ne poznam*. Tega nas obvaruj vsemogočni Bog! Ko bi bili leni v božji službi ali sploh v dobrih delih, storili bi se krive sedmega poglavitnega greha in utegnili bi se nam taka pripetiti, kot tistemu *n e p r i d n e m u h l a p c u* v sv. evangeliju. Od gospoda izročeni talent je zakopal in skril, mesto da bi bil tržil ter ga potem gospodu vrnil z obrestmi. Nazadnje ga je gospod ukazal zvezati na rokah in nogah ter vreči v vnanjo temo. Zato nas Bog opominja v svetem pismu: *Karkoli more tvoja roka storiti, urno stori*. (Prid. 9, 10.) In apostol pravi: *Za dobro pa bodite vselej vneli k dobremu, in ne samo takrat, kadar sem pričujoč pri vas*. (Gal. 4, 18.) Česar človek ne stori sedaj tu na svetu, tega ne bo mogel popraviti celo večnost. Jezus pravi: *Pride noč, ko nihče ne more delati*. (Jan. 9, 4.) *Čas je kratek*. (I. Kor. 7, 29.) *Dokler tedaj imamo čas, storimo dobro in se nikar ne utrudimo; ker ob svojem času bomo želi, ako se ne utrudimo*. (Gal. 6, 10, 9.)

Pomisliti moramo tudi, kako nevarno je zanemarjati božje navdihe, ki nas priganjajo k dobremu. Slepec pri Jerihi je klical še glasneje potem, ko so mu drugi veleli molčati, dobro vedoč, da Jezus ni obstal, ampak, da gre samo mimo; bal se je torej, kakor pravi sv. Avguštin, da bi Zveličar ne odšel, predno ga ozdravi. Tako je Jezus tudi mimo *Caheja* gredé rekel: *Cahej, stopi hitro doli!* In je hitro doli stopil, in ga sprejel z veseljem in rekel Gospodu: *Glej, Gospod! polovico svojega blaga dam ubogim, in ako sem koga kaj ogoľjufal, povrnem čveterno*. (Luk. 19.) Tako tudi ti, urno ubogaj, ako te kliče Bog ter ti po tvoji vesti veleva

iti k božji službi, ali dati kaj ubogajme, ali krivično blago povrniti, ali kaj storiti za božjo čast in za cerkev.

»Ura zamujena, ne vrne se nobena«, velj pregovor. Taka se je pripetila Babiloncem. Bog jim je poslal svoje angele, da bi jih spreobrnil. Ko pa brezbožni prebivalci niso hoteli slišati njih glasu, dejali so ti božji pomočniki: *Ozdravljali smo Babilon, pa se ni ozdravil; zapustimo ga.* (Jer. 51, 9.)

Ko je Jezus apostole razpošiljal po svetu, rekel jim je med drugim: *Kateri koli vas ne sprejme in ne posluša vaših besedij: pojdite iz hiše ali mesta, in oltresite prah od svojih nog.* (Mat. 10, 14.)

3. Tretjič je prava modrost tista, da pri vsem, kar delate, gledate na konec. Ta je vse modrosti najboljša. Ko bi bil Kajn gledal na konec, ne bil bi umoril svojega brata in ne trpel bi že toliko tisočletij v pekl. Ko bi bil Ezav gledal na konec svojega dejanja, ne bil bi prodal prvenstva za lečno jed. Ko bi bil Samson bolj gledal na konec, ne bile bi mu oči izkopane in ne bil bi izgubil časti, prostosti in življenja. Oh, koliko tisoč duš se pogubi, ker ne pazijo na konec svojih dejanj! Storite torej, kakor kralj David.

Gospod pošlje preroka Zada k Davidu, ki se je bil nekaj pregrešil ter mu reče, naj si izbere jedno izmed trojne pokore: *Ali naj ti pride sedem let lakota v tvojo deželo; ali naj boš tri mesece bežal pred svojimi sovražniki, in oni te bodo preganjali; ali pa naj bo vsaj tri dni kuga v tvoji deželi.* (II. Kralj. 24, 13.) David je moral izbirati brez odloga. Pregrešil pa se za ta slučaj ni hujše, kot da je iz bahate prevzetnosti dal vso svojo vojsko po deželi prešteti. V tem oziru so mu podobni tisti, ki se neumno bahajo s svojim premoženjem, zlasti z denarjem po gostilnah. Nam se ta greh Davidov ne zdi velik, toda Bog mu je dal grozne pokorilne kazni na izbero. Kaj pa pomenijo ta tri pokorila? Te trojne kazni so podoba trojnih kaznij, katerih ta ali ona zadene vsacega grešnika prej ali slej. Jedna je trda in grenka in tako strašna, da ne more noben človek dopovedati njene groze in človeku nič ne koristi. Druga kazen je sicer tudi trda in težka, toda za jedno reč je pa le dobra; tretja pa, mila in kratka, je koristna za dve reči. Prva kazen, ki je tako težka, tako trda, tako dolga, da je ne bode nikdar konec, zaznamovana je s sedemletno lakoto, t. j. peklenska kazen. Druga kazen, ki je tudi trda in težka, je pokora v vicah, in zaznamovana je v treh mesecih bega. Tretja pa je pokora na zemlji, in označena je s tridnevno kugo; zakaj pokora na zemlji

je komaj tridnevna v primeri s pokoro v vicah ali celo z večno kaznijo v peklu. Kazen v peklu ne hasne nič, pokora v vicah je dobra za jedno reč, to je, da se obvaruje pekla; pokora na zemlji pa je dobra za dve reči, da namreč obvaruje pekla in vic.

Sedaj pa prevdarite Davidovo modrost. Izvolil si je najboljšo, ker je gledal na konec vsega. Mislil si je pač: Ako si izberem sedemletno lakoto, pomrjé mi vsi ljudje, ki so vendar pri tem nedolžni, jaz, krivičnik, pa bi se rešil; te pokore si že ne izberem, Gospod, kaznuj mene krivičnika! Ako pa si volim trimesečni beg, imam pa močne trdnjave in čile konje, da bi svojim sovražnikom lahko ubežal ter bil skrit pred njimi, toda pri tem bi bili pokončani vsi moji ljudje, ki so vendar nedolžni; bodi mi milostljiv, Gospod, tudi te pokore ne morem sprejeti. Hočem pa s tvojo milostjo tridnevno kugo, da je prizadet krivičnik in nedolžni. In David je prosil Boga; naj prizanese njegovemu ljudstvu, in naj se obrne njegova roka zoper njega in zoper hišo njegovega očeta. Ko pa je Bog videl njegovo modrost in čednost, tedaj se je Gospod skazal milostnega in kazen prikrajšal.

Glejte, kristijani, kako očitiden zgled prave modrosti nam daje kralj David! On je mislil na konec svojega dejanja; in zato je volil najmodrejšo. Glejmo tudi mi na konec! Konec vsega posvetnega pa je ob smrti. Mislimo torej večkrat na smrt in učila nas bo, da jedina in najboljša tolažba na zadnjo uro bodo dobra dela; do katerih nam je pomagala prava modrost.

Ko je sv. Alried; katerega god je dné 12. tega meseca, pre-mišljeval, ali naj zapusti svet ter stopi v samostan, posvetoval se je modro z smrtjo, in ta mu je pokazala ničemurnost vsega posvetnega in neizrečeno vrednost čednosti in dobrih del.

Kristijani! Vsakdo izmed nas se vedno prizadevaj za trojno modrost, kakeršno sem vam danes razkazoval. Ne storite nič važnega, predno se pametno ne posvetujete, bodite urni za dobra dela in glejte na konec svojih dejanj! Končam s sv. Pavlom: *Glejte tedaj, bratje! kako bi varno hodili, ne kakor nespametni, ampak kakor pametni; odkupljajte čas, ker so dnevi hudi.* (Ef. 5, 15. 16.) Amen.

Val. Bernik.

2. Skrb mladine.

Jezus je rasel v modrosti in starosti in v milosti pri Bogu in pri ljudeh. Luk. 2, 32.

A. 1. Ko je kralj David že dalj časa slavno vladal, zalezovati so ga začeli mnogi hudi sovražniki, ki so mu hoteli vzeti krono in deželo. Zato pa začne milo in pristrčno moliti: *K tebi, o Gospod! povzdigujem svojo dušo; moj Bog, v tebe zaupam, naj ne bom osramoten. Ne spominjaj se grehov moje mladosti in moje nevednosti.* (Ps. 24, 1—2; 7.) Ali se ni marsikateremu tudi že ravno tako godilo? Ko je v samoti sedel v svoji uborni hišici, došla so mu v spomin otroška leta in morda cela truma zmot mladosti, da je pod težo hude vesti molil in Boga prosil za odpuščenje grehov mladosti.

2. Ako pa ti, ljuba mladina! na svoje stare dni, če ti jih Bog dá učakati, nečeš jokati zarad grehov svoje mladosti, se moraš v mladih letih ravnati po vzgledu mladeniča Jezusa. Ko je bil dvanajst let star — pravi sv. evangelist — je šel na božjo pot v Jeruzalem poleg svoje matere Marije Device in poleg sv. Jožefa; zaostal je še po dokončani službi božji v svetišču; poslušal svete nauke, lepo odgovarjal; črez tri dni ga Marija in Jožef najmeta in vzameta seboj domov. *In Jezus je rasel v modrosti in starosti in v milosti pri Bogu in pri ljudeh.*

3. Lepe nauke imate vi, stariši, pa tudi vsi odraščeni — in celo posebno mladina; vsi bi morali rasti v modrosti in starosti in v milosti pri Bogu in pri ljudeh. Zlasti pa se obračam danes do mladine, ona naj posebno posnema mladeniča Jezusa. Poslušajte me torej danes; o skrbi mladine vam govorim.

B. Mladost je norost, pravi star slovenski pregovor; Bog daj, da bi ne bil resničen. — Resničen pa ne bo, ako skrbite

1. za zdravje. — Kako nepremišljeno igra mladina s svojim zdravjem! Pust je! plesi so naznanjeni povsod, nobeden mladenič ne sme manjkati. Dobre volje biti, to je veselje našega časa. Ali pri tem zapraviš svoje zdravje za vedno.

Neki mladenič, že blizo meje možkih let, je pustni čas šel na ples; strastno pleše, da vsakega prekosi. Pri tem se je tako zmučil, da je bil žareč kakor razbeljeno železo. V pekoči žeji popije vrček piva, ter se vleže v hladen sneg. Že v jutro ga morajo domov nesti; ne more ganiti ne roke ne noge; pljuča se mu užgejo, ki se sicer še ozdravijo, pa udi telesa so ostali sklju-

čeni, zverženi in bolni, dokler črez leto in dan po hudi boleznii revež ne umre.

Oj, da bi bil to edini slučaj! Mladina, skrbi si za zdravje! pa tudi:

2. za p r e m o ž e n j e. — Sicer mili Zveličar ni imel blaga; bil je ubožec, pa ga tudi iskal ni, ker premoženje ravno ni potrebno za zveličanje. In kdor bi ne znal posvetnega blaga dobro rabiti, bilo bi mu ono še le v pogubljenje; ker sin božji sam pravi, da se bodo bogataši težko zveličali. Pa sedajni časi so taki, da je denar postal sveta vladar. Kedor nima premoženja, povsod obtiči. Zato naj mladina skrbi za premoženje. Pa kako bom skrbel za premoženje, ko sem pa hlapec, dekla! Koliko pa imaš plačila? — Vsaka pestunja ima že skoro dan današnji večje plačilo, ko nekdanj močni hlapci in krepke dekcle. Pa varčnosti ne poznate, zato vam na koncu leta nič ne preostaja. Zanašate se na ubogo občino, ki vas bo na stare dni morala rediti. Pa veste, ljubi moji! občinski kruh je grenek; in zelo britko je, od hiše do hiše si živeža prositi. Zato — skrbite za premoženje! Očak Jakob je bil za hlapca — brez plačila; le nekaj ovac mu je gospodar prepustil; pa njegovo premoženje je čudovito narastlo, in vendar je Bogu ljub, ker je svoje premoženje dobro porabil. Tudi vi, ako ste varčni in si kaj prihranite, pomagajte si v boleznii in starosti; pa tudi za božjo čast lahko kaj darujete od svojega premoženja, da si nebesa kupite.

3. Nadalje morate tudi še skrb imeti tretjič za učeno st. — Sedanje dni mora biti človek učen v vseh strokah: posvetnih in verskih. Vsaka župnija ima vsaj po jedno, pa tudi po dve, tri in še več učilnic; slehrno dete mora hoditi v šolo, da si nabere potrebnih vednosti. Bistra in učena glava ima povsod prednost. — Kmečki sinovi prekosijo meščanske otroke, ker se skrbno in bolj pridno uče.

Mladenič Jezus nas pa uči, da moramo skrbeti tudi za versko učeno st, ali se truditi, da se naučimo vseh verskih resnic.

Kako pazljivo vendar posluša ljubi sin božji — Jezus Kristus — srebrnolase učenike v svetišču! Ves čas je med njimi — na sredi zbora, da bi nobena beseda ne odletela, in kar je bil vprašan, je tudi lepo odgovarjal. To je zgled za vas, da bi se morali besede božje radi učiti v pridigah, krščanskih naukih, pa tudi sami doma iz katekizma. To je učeno st črez vse vednosti. Bliža se velikonočno izpraševanje; že se ga veselim, ker vem, da tudi letos

ga bote dobro vedeli; še nekaj tednov se imate čas učiti. Tako bodete ljubemu Jezusu podobni in dopadljivi, ki je rasel v modrosti in starosti. Človek se mora vedno učiti, in nauke ponavljati, da ne postane nevednež. — Pa, ljubi moji! vse dozdej rečeno je le prazna in nečimerna skrb, ako si mladina ne oskrbi.

4. Pobožnosti. — Zdravje brez pobožnosti je razuzdanost; premoženje brez pobožnosti je surovost; učenost pa brez pobožnosti je napuh: skrb mladine tedaj mora poglavitno biti za pravo pobožnost. Tako nas uči Jezus, ki je rasel v modrosti in starosti, in v milosti pri Bogu in pri ljudeh. Pobožnost pa je tista lepa čednost, katera nas vedno in povsodi na Boga obrača in spominja. Pobožnost je resnično prizadevanje storiti povsod voljo božjo, greha pa se vselej varovati. — Rajši umreti kakor pa Boga s smrtnim grehom razžaliti, je obljuba pobožnega srca. — Sv. Alojzij je bil premožen in učen, pa je za pobožnost črez vse skrbel. Tu je klečal pred podobo Marije Device; tam je molil pred oltarjem; zdaj je sprejemal svete zakramente, dajal miloščino in opravljal vsakoršna druga dela pobožnosti: Rasel je v milosti pri Bogu in pri ljudeh. Oj srečne duše! ki ste si pobožnost oskrbele, in od Boga izprosile. To je najboljši delež, ki vam ne bo vzet, ako ga same ne zavržete.

C. Čveterno skrb sem ti, ljuba mladina! danes razložil in priporočil. Skrbimo torej za ljubo zdravje, premoženje, učenost, posebno pa za pobožnost, ki nas ljudem in Bogu dopadljive stori, in nas more zveličati. Amen.

Simon Gaberc.

Druga nedelja po sv. treh Kraljih.

Ime Jezusovo v ponižanju in povišanju.

Dano mu je bilo ime Jezus.

Luk. 2, 21.

Sv. cerkev je postavila današnji praznik presv. Imena Jezusovega, da se spominjamo, kako je to najsvetejše ime prišlo iz nebes na zemljo. Že od vekomaj je bilo odločeno to ime včlovečenemu Sinu božjemu, ki je imel odrešiti človeški rod. In ko se je dopolnil čas obljube, prišel je angel Gabrijel od Boga poslan v mesto Galilejo, ki mu je ime Nazaret, k devici zaročeni

možu, kateremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove, in devici je bilo ime Marija. In angel ji je rekel: *Ne boj se, Marija! ker milost si našla pri Bogu. Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila Sina, in imenuj njegovo ime Jezus.* Ravno tako je angel govoril tudi sv. Jožefu: *Jožef, sin Davidov! ne boj se vzeti Marije svoje žene; zakaj, kar je v nji rojeno, je od sv. Duha. Rodila pa bo Sina, in imenuj njegovo ime Jezus, on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.* Kakor je angel zapovedal, tako se je zgodilo, kakor pripoveduje kratko današnji sv. evangelij: *Ko je bilo osem dni dopolnjenih, da je bil otrok obrezan, mu je bilo dano ime Jezus, katero je bilo imenovano od angela, preden je bil spočet v materinem telesu.*

Današnji praznik pa nas tudi opominja, kaj je nam presveto Ime Jezusovo? To je ime našega Boga, ime Sina božjega, ki je prišel zavoljo nas iz nebes na zemljo, ime našega najboljšega prijatelja, ki je vse za nas daroval in nam vse dá, ime našega Odrešenika in Zveličarja, ki nam je zaslužil večno zveličanje. Zato pravi sv. apostol Peter: *Nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mogli zveličani biti,* in sveti Pavel: *Kdorkoli kliče v ime Gospodovo, bo zveličan.* — Ali pa mislite, da je Sina božjega le malo stalo, da je zaslužil to ime in postal naš Odrešenik in Zveličar? O ne! ampak neskončno veliko je moral za to dati, dal je svoje nebeško veličastvo, dal svojo čast, kri in življenje, kakor piše sv. Pavel v listu do Filipljanov (2. 5): *Kristus Jezus, kateri, ko je bil v božji podobi . . . je sam sebe v nič storil, ko je podobo hlapca nase vzel, človekom se vpodobil, in po vnanjem najden bil kakor človek. Ponižal je sam sebe in je bil pokoren do smrti, smrti pa na križu. Zato ga je tudi Bog povišal in mu je dal ime, katero je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem vsako koleno pripoguje teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsaki jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.* Iz teh besed razvidite, da se je moral Jezus, Sin božji, ponižati, globoko ponižati, da je nas odrešil in povišal v otroke božje, in tako tudi sam sebi, svoji človeški naravi, zaslužil božjo čast, da se sedaj njegovo sveto ime od vseh stvari imenuje z največjim spoštovanjem. Ime Jezusovo nas tedaj spominja na največje ponižanje Jezusovo, pa tudi na največje povišanje, in sicer je bilo ponižanje pred povišanjem. Zato bomo danes premišljevali presveto Ime Jezusovo: 1. v ponižanju, 2. v povišanju.

I. Ime Jezusovo v ponižanju. Da je Jezus postal naš Odrašenik in Zveličar, kar pomeni njegovo sveto ime, se je moral globoko, neskončno ponižati. Zakaj nesrečni rod človeški je ležal v blatu greha, je zdihoval v smrtni senci, zato je moral Sin božji zapustiti nebeško veličastvo in se ponižati k njemu, t. j. človeško naravo sprejeti, kakor piše sv. Pavel: *On je 1) sam sebe v nič storil, ko je podobo hlapca nase vzel, in človekom se vpodobil in po vnanjem najden bil kakor človek, — 2) ponižal je sam sebe in je bil pokoren, — 3) do smrti, smrti pa na križu.* Glejte tu tri stopinje ponižanja Jezusovega.

1. a) Jezusse je v nič storil in človekom upodobil. Dopolnil se je od Boga obljubljeni čas, ko je imel na svet priti Odrašenik, katerega so se veselila nebesa in zemlja, po katerem so ljudje zdihovali in hrepeneli 4000 let. Glej, angel pride z nebes in oznanuje pobožnim pastircem: *Oznanim vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu, ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem.* In pastirji veselega srca hitijo tje gledat, kar jim je Gospod oznanil. V bornem hlevu najdejo dete v plenice povito in v jasli položeno; najdejo ubogo človeško dete med živino v hlevu, najdejo uboge stariše njegove, Marijo in Jožefa. Pač so željno povpraševali Marijo in Jožefa, kako bode ime temu detetu, ki bode rešilo ves človeški rod prekletstva, greha in večne smrti; a gotovo sta jim Marija in Jožef pripovedovala, da se bode dete imenovalo Jezus, kakor je zapovedal angel Gospodov. Glejte to ponižanje Jezusovo, o katerem govori sv. Pavel: *On je sam sebe v nič storil, ko je podobo hlapca nase vzel, človekom se vpodobil in po vnanjem najden bil kakor človek.*

b) Pa čeravno se je Jezus ob svojem rojstvu tako globoko ponižal, da je bil ljudem jednak, vendar so ga takrat vsaj nekatere pobožne duše spoznale in častile. Spoznali so ga preprosti pastirci, modri iz Jutrove dežele, bogaboječi Simeon in Ana, in še nekatere druge bogoljubne duše. Toda pozneje se nam zdi, kakor bi bil Jezus, Zveličar sveta, popolnoma pozabljen od ljudi. Od svoje mladosti pa do 30. leta živi na tihem v Nazaretu pri Mariji in Jožefu. V sredi med svojim ljudstvom živi, pa nihče ga ne pozna, nobeden se zanj ne zmeni, nihče ne ve, da je on Zveličar, ki ga ves svet pričakuje, vsi ga imajo za sina tesarja Jožefa, ne za božjega Sina. Zato so govorili ljudje o njem: *Ali ni to Jezus, Sin Jožefov? Ali ni to tesarjev sin?* — Glejte tedaj, kako

se je Jezus ponižal in v nič storil, ko je podobo hlapca na-se vzel. Glejte ime Jezusovo v ponižanju!

c) Kaj pa šele potem, ko je očitno med ljudi stopil in začel učiti? Res so ga množice poslušale in za njim hodile, res so ga imele za preroka in ga hotele celó za kralja narediti, vendar niso ljudje poznali njegove prave visokosti, niso verovali, da je Sin božji. Še celó njegovi učenci in apostoli, ki so bili vedno tako blizu njega, so mnogokrat omahovali v svoji veri. Razven njegove presvete matere in sv. Jožefa nobeden ni trdno in neomahljivo spoznal in veroval v njegovo božje veličastvo, vsi so ga imeli le za človeka. O, koliko je trpel Jezus tudi poniževanja, ko so ga ljudje zaničevali, rekoč: *Ali more iz Nazareta kaj dobrega priti?* Ko so se mu hinavski farizeji, hudobni pismarji tako trdovratno ustavljali in ljudi od njega odvrčevali, ko so ga obrekovali, da Boga preklinja, glejte tedaj, kako se je Jezus ponižal in sam sebe v nič storil. Glejte ime Jezusovo v ponižanju.

2. Pa še večje je bilo ponižanje Jezusovo, kakor pravi sveti Pavel: *Ponižal je sam sebe in je bil pokoren.* Ali je to tako veliko? O, to je neskončno veliko, ker je bil Sin božji, neskončni večni Bog in Gospod vseh stvari, pa je bil pokoren. Pokoren je bil najprvo nebeškemu Očetu. *Jaz nisem prišel delat svojo voljo, ampak voljo mojega Očeta, ki je v nebesih.* On je celó dejal, da je to njegova jed, spolnovati voljo tistega, ki ga je poslal. In ta Oče nebeški ga je poslal v najgrenkejšo trpljenje, mu je naložil tako nalogo, da bi je vsi ljudje in vsi angeli ne mogli dovršiti, in vendar je molil na Oljski gori: *Oče, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi* — Pokoren je bil nadalje *Mariji* in *Jožefu*, kakor sv. evangelij kratko pové: *Jezus je š njima šel v Nazaret in jima je bil pokoren.* »Kdo je bil pokoren«, vpraša sv. Brnard, »in komu?« ter sam odgovarja: »Sin božji, stvarnik nebes in zemlje, je pokoren ljudem, katere na mogočnosti in modrosti neskončno visoko preseže.« Kako dolgo je bil pokoren? Od rojstva pa do 30. leta, tedaj v tistih letih, ko človeški otroci največ žalosti delajo starišem z nepokorščino in svojeglavnostjo. Pokoren je bil takorekoč *vsem ljudem*, posebno pa še ubožcem in potrebnim. Ubog slepec ga kliče, in Jezus pristopi k njemu. Pokličejo ga k bolnemu hlapcu in Jezus je koj pripravljen iti. Jajr ga prosi, naj gre njegovo umirajočo hčer ozdravit, in Jezus gre. Marta in Magdalena sporočite, da je njuni brat Lazar bolan, in Jezus gre ga ozdravit. Matere prinesó k Jezusu otročiče, da bi jih

blagoslovil; učenci godrnjajo, Jezus pa jim pravi: *Pustite male k meni!*

Pokoren je bil celó grešnikom, svojim sovražnikom. Jezus za njimi hodi, jih obiskuje po hišah, gre k Cahaju, gre k farizeju, ki ga je povabil v hišo. Jezus se kaže proti ljudem, kakor bi ne imel nič svoje volje, kakor bi bil le zato prišel, da drugim streže in služi; saj je sam rekel: *Sin človekov ni prišel na svet, da bi se mu služilo, ampak da bi služil.* Pokoren je bil posvetni oblasti in gosposki. Dajal je davek, ki je bil judom zapovedan. Ko je prišla njegova ura, se je dal voljno zvezati, gnati pred velika duhovna Ana in Kajfa. Pokoren je bil Pilatu, ki ga je v smrt obsodil. — Glejte, tako se je Sin božji ponižal, kakor pravi sv. Pavel: *Ponižal je sam sebe in je bil pokoren.* — Glejte ime Jezusovo v ponižanju!

3. Pa še več: Bil je pokoren do smrti, smrti pa na križu. O, le pomislite, kaj se to pravi! Jezus, Sin božji, najnedolžnejši, najsvetejši, je izdan grešnikom v roke. Judež ga izda, vojščaki in rabeljni ga zvežejo, vsa druhal ga zasramuje, vojak ga udari za uho, Kajfa in cel zbor grešnikov ga sodi, Herod ga zasramuje — Jezus pa je pokoren. — Še več! Kakor hudodelca ga bičajo, s trnjem kronajo, kot smešnega kralja ogrnejo s škrlatnim plaščem, v smrt na križu ga obsodijo. — Jezus pa je pokoren. Še več! Med dvema razbojnikoma ga na križu povzdignejo, na križu še zasramujejo, dokler duše ne izdihne. Jezus pa je pokoren. Na križ še denejo napis v treh jezikih: »Jezus Nazareški, kralj judovski«, da bi vsi videli, kdo je ta, ki je tako ponižan, zasramovan, zaničevan, preklinjan, trpinčen kakor črv, kakor izvržek izmed ljudstva. Tisti napis na sramotnem križu nam naznanja Jezusovo največje ponižanje, kakor ga nam pové sv. Pavel: *Ponižal se je . . . pokoren bil do smrti, smrti pa na križu.* »Jezus Nazareški, kralj judovski«, te besede nam pokažejo ime Jezusovo v največjem ponižanju.

4. Pa še ni dovolj ponižanja. Tudi se da j se še ime Jezusovo ponižuje, ker zmiraj se spolnuje beseda svetega Pavla v listu do Korinčanov (I. Kor. 1, 23.): *Mi oznanujemo Kristusa križanega, ki je judom pohujšanje, narodom pa nespamet.* Sovražniki Jezusovi, ki ga ponižujejo, so judje, najsrdatejši, pa tudi najmogočnejši, ker imajo največ bogastva; njihov namen je pokončati katoliško vero. Sovražniki Jezusovi so neverniki, krivoverci, ki ga nočejo spoznati; njim je križani Jezus nespamet. Sovražniki Jezusovi so slaboverni in brezverni kristijani, ki se ne zmenijo za

Jezusa, njegov nauk, njegove zapovedi in zakramente. Sovražniki Jezusovi, ki ga ponižujejo, so tudi tisti nepremišljeni kristijani, ki ki njegovo sveto ime tako lahkomiselnostno, brez časti ali v kletvi izgovarjajo.

II. Dosedaj smo slišali žalostne reči o poniževanju Jezusovega imena. Sedaj pa bomo slišali kaj veselega o p o v i š a n j u J e z u s o v e g a i m e n a , kar nam sv. Pavel zopet tako navdušeno pripoveduje: *Zato ga je Bog tudi povišal in mu dal ime, katero je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem vsako koleno pripoguje teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta. Zato tedaj, ker se je Jezus ponižal in bil pokoren do smrti na križu, da nas je odrešil, ga je Bog povišal, to je, Jezus je šel v nebesa, kakor človek, in sedaj sedi na desnici Boga Očeta, ker mu je dana vsa božja oblast in čast v nebesih in na zemlji; zato je sedaj povišano tudi njegovo presveto ime Jezus. To povišanje je trojno, kakor pravi sveti apostol: V imenu Jezusovem, v češčenju Jezusovega imena, se pripoguje vsako koleno: 1. v nebesih, 2. na zemlji, 3. pod zemljo.*

1. V imenu Jezusovem se pripoguje v s a k o k o l e n o v n e b e s i h. O, ko bi mogli le za trenutek pogledati v nebesa in videti Jezusa, jagnje božje, sedeti na desnici Boga Očeta, videti čast in hvalo in slavo, ki jo sedaj v nebesih temu imenu skazujejo vsi angeli in svetniki! Saj beremo, da so se prikazale množice nebeških duhov in prepevale slavo takrat, ko se je Jezus kot majhno dete prikazal na zemljo. Kakšno slavno petje angelski zbori šele sedaj prepevajo, ko kraljuje v veličastvu Očetovem. In kaj šele svetniki v nebesih, ki so že na zemlji Jezusa tako ljubili, tako po njem hrepeneli, ki so za Jezusa življenje darovali, kri prelivali, se vojskovali in premagovali; kako se ga šele sedaj veselijo, ko ga v nebesih gledajo od obličja do obličja in mu navdušeno hvalo prepevajo. Enkrat je nekdo videl nekoliko to nebeško veličastvo Jezusovo, sv. apostol Janez, ljubljenec Jezusov; le poslušajte, kako popisuje v skrivnem razodenju to nebeško slavopetje: *Videl sem in slišal glas veliko angelov okrog sedeža in starašin, in njih število je bilo tisočkrat tisoč, in so rekli z velikim glasom: Vredno je Jagnje, katero je bilo umorjeno, prejeti oblast in božestvo in modrost in moč in čast in slavo in hvalo. In vse stvari, kar jih je v nebesih in na zemlji in pod zemljo, sem slišal reči: Njemu, ki sedi na sedežu in Jagnjetu, bodi hvala in čast in slava in oblast na vekomaj in vekomaj. Glejte, to so kolena, ki se v nebesih pri-*

pogujejo v imenu Jezusovem. Ali ne želite tudi vi priti med te srečne izvoljene trume?

2. Odprimo druga vrata in poglejmo noter; toda to ni vesel, ampak strašan pogled, ker v imenu Jezusovem se pripogujejo tudi v s a k o l e n a p o d z e m l j o — v p e k l u. Seveda se ime Jezusovo tukaj ne povečuje, kakor v nebesih, ampak naspotno, peklenški duhovi in zavrženi se tresejo in trepečejo pred njim. Že ko je Jezus na zemlji bil, beremo, kako so hudi duhovi pred njim bežali, tulili, pred njega padali in kričali: *Ali prideš pred časom nas trpinčit?* Vemo tudi, da je Jezus po smrti šel pred pekel pravičnim oznanit odrešenje, pa tudi zavrženim in hudim duhovom razodel svojo zmago in svoje veličastvo. Mi vemo, kako so apostoli in svetniki v imenu Jezusovem izganjali hude duhove. In tako se mora ves pekel, če se še tako brani in škriplje, bati imena Jezusovega, mora pred njegovo močjo se priklanjati in zvijati, kakor se črv zvija pod nogo. Zatorej preljubi! le veselimo se te zmage Jezusove čez hudobne duhove, ker to je tudi naša zmaga. V imenu Jezusovem bomo zmagali tudi mi vse skušnjave, napade, zalezovanja satanova. Če v ime Jezusovo zaupamo, ga zaupljivo kličemo, ni se nam bati hudiča in njegove vojske. Ime Jezusovo nam je bramba pred hudim duhom sedaj, posebno pa ob smrtni uri.

3. V imenu Jezusovem se pripogujejo v s a k o l e n a n a z e m l j i. Ko bi mogli sedaj v tem trenutku pregledati vesoljno zemljo čez hribe in doline, čez širno morje — kaj bi videli? Videli bi brezštevilna mesta, trge in vasi, kjer prebiva milijone in milijone ljudi, videli bi brezštevilne cerkve z visocimi zvoniki, na katerih se leskeče sv. križ. In ko bi pogledali v te cerkve, videli bi brez števila ljudi, ki na kolenih klečé pred križem na oltarju, in vsi, vsi ti pripogujejo svoja kolena v imenu Jezusovem, vanj verujejo, njega kličejo, njega molijo in spoznavajo njegovo sveto ime. Pa ne samo v cerkvi, ampak tudi po krščanskih hišah, povsod bi videli brez števila ljudi, ki svoja kolena pripogujejo v imenu Jezusovem, povsod, kjer se glasi pobožna krščanska molitev. Tudi mi, predragi! smo med temi, ki svoja kolena pripogujejo v imenu Jezusovem, saj smo zato tukaj v božji hiši zbrani, saj v njega verujemo, vanj upamo, ga ljubimo, kličemo in častimo.

Res je sicer, da se na zemlji ne pripogujejo še vsa kolena v imenu Jezusovem. Mnogo jih je, ki so sovražniki, preganjanci, zasramovalci Jezusa Kristusa, njegove vere in cerkve. Toda pre-

ljubi, le malo počakajmo. Prikazalo se bo enkrat znamenje Sina človekovega na nebu, in takrat bodo koprneli strahú vsi ljudje. Takrat bo prišel Jezus v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom. Ali ga bodo tudi takrat še zaničevali in zasramovali? O, gotovo ne! Takrat bodo kolena pripogibali — toda prepozno bo. O, naj bi se to nam ne zgodilo!

Zato sedaj pripogujmo svoja kolena v imenu Jezusovem, to se pravi: Živo verujmo v Jezusa, ki je naš Bog in naš Odrešenik in častimo ga posebno v najsvetejšem zakramentu. Upajmo v njega, kličimo ga na pomoč v težavah in skušnjavah, da bomo rešeni. Ljubimo ga in nič se bolj ne bojmo, kakor od njega se ločiti, Jezusa z grehom zgubiti. Potem bomo tudi mi prišli tja gori v nebesa, kjer se pripogujejo vsa kolena izveličanih duhov v imenu Jezusovem. Zato bodi tudi moja zadnja beseda v današnjem govoru: Hvaljen bodi Jezus Kristus — na vekomaj! Amen.

Ludovik Škufca.

Tretja nedelja po razglašenju Gospodovem. (Praznik sv. Družine.)

I. Liturgična pridiga.

• In (Jezus) je ž njima šel in prišel
v Nazaret, in jima je bil pokoren.
Luk. 2, 51.

Tožba o slabih časih se dandanašnje čuje kaj pogosto. A časi sami na sebi niso slabi, le ljudje so vzrok slabim časom, zlasti radi tega, ker se pri posameznikih in v celih družinah pogreša pravi krščanski duh. Iz tacih družin nastajajo slabe države in slaba človeška družba. Kako je temu pomagati? Treba je začeti pri posameznikih v družini, treba je družinsko življenje vrediti po krščanskih navodilih — in časi se bodo zboljšali.

Sv. Oče Leon XIII., ki poznajo potrebe sedanjega časa bolj kakor vsak drugi, vidijo več, kakor moremo mi videti, so zato v svojem apostolskem pismu z dné 14. januarija 1892 pokazali, da družinska sreča in sreča celih držav je zastavljena na odgojo otrok. Otroci pa se le v dobrih družinah morejo dobro odgojiti; zatorej je silno važno, da se v družine povrne verski duh, duh pobožnosti, duh krščanskega življenja in da se ta duh goji v družinah z vso skrbjo. Zato je dobitljivi Bog tudi družinam pre-skrbel lep zgled, na katerega naj se ozirajo, da vedó, kako je

družinsko življenje treba uravnati, da bo popolnoma po volji božji. In ta zgled je sveta Družina v Nazaretu.

Ker je ta prevzvišeni zgled za vsako krščansko družino neizrečeno važnega pomena, zato se je kmalu začelo češčenje svete Družine v katoliški cerkvi in razširilo se je zlasti v 17. stoletju po vsej Evropi. Osnovale so se posebne družbe, katerim je bil namen posvečevati se sv. Družini. Že papež Pij IX. so potrdili take družbe, in Leon XIII. so jih imenovali jako koristne, času primerne in razširili so v tistem pismu bratovščino sv. Družine za vesoljni svet. V ljubljanski škofiji je vpeljana od l. 1895.

Namen družbe sv. Družine je torej, da se krščanske družine posveté sveti Družini nazareški, jo časté s tem, da opravljajo pred njeno podobo vsakdanjo molitev z namenom, da bi svoje življenje mogli uravnati po vzvišenih čednostih, katere ona daje za zgled vsem stanovom, zlasti pa še delavskemu stanu.

Družine se posveté sv. Družini z molitvico, potrjeno in predpisano po sv. Očetu Leonu XIII. To posvečenje se more zgoditi tako, da to stori vsaka družina za-se, ali pa, da se več družin zbere v župnijski cerkvi vpričo svojega župnika ali njegovega namestnika. Podoba sv. Družine bodi v vsaki družini, ki se je zapisala v to družbo, in udje družine naj se zberó pred njo vsaj jedenkrat na dan — če mogoče zvečer —, da opravijo skupno molitev.

Kako lepa, kako času primerna je ta družba! Rimski sedež je odločil tudi poseben praznik sv. Družine na tretjo nedeljo po razglasenju Gospodovem. In za ta praznik je izdal posebno sv. mašo, ki je v vseh njej lastnih molitvah jako lepa, spodbudna ter skozi in skozi se ozirajoče na sv. Družino. Namenil sem si vam to sv. mašo razložiti po njenih posameznih oddelkih in molitvah.

Naj bo ta razlaga v čast Jezusu, Mariji in sv. Jožetu!

Kar imajo svete maše posebnega in lastnega, ali kar ni splošnega pri vsaki sv. maši, so ti-le oddelki in molitvice:

1. Vhod ali pristop, to so po nastopnih molitvah, ki jih mašnik opravi pred stopnicami, prve besede, ki jih bere mašnik iz mašnih bukev in se navadno končajo z: »Čast Bogu Očetu« itd.

2. Posebna je molitev po gloriiji ali slavi in po prvem voščilnem pozdravu: »Dominus vobiscum« t. j. Gospod z vami. Ta se imenuje »zbirna molitev«, ki je zložena v čast svetniku

ali skrivnosti tistega dne. 3. Posebno je berilo ali list. Zatem pa pride 4. nekaj vrstic iz sv. pisma, kar se imenuje vmesni spev ter vežejo berilo z evangelijem. 5. Tudi evangelij je poseben pri takih sv. mašah, tako tudi 6. molitev pred darovanjem pa 7. tiha molitev, predno se moli ali poje predglasje. Ta molitev se ravná po lastnji godu ali cerkvenega časa. Potem sta lastni še 8. in 9. dve molitvi obhajilna in poobhajilna. Obhajilna molitev je prva, ki se moli po sv. obhajilu iz mašnih bukev in obsega kak kratek rek iz sv. pisma. Po vsebini se vjema s skrivnostjo ali dogodbo praznikovo, kakor vhod in darovanje. Poobhajilna molitev se moli ali poje v imenu vseh navzočih vernikov in spominja skupnega sv. obhajila v prvih časih krščanstva, pa dnevnega godu ali skrivnosti.

Po tej uvodni razlagi poglejmo, kaka je vsebina sv. maše v čast sv. Družini.

1. Vhod je vzet iz bukev pregovorov 23. pogl.: *Raduje naj se z veseljem oče Pravičnega; veseli naj se tvoj oče in tvoja mati, in raduje naj se ona, ki te je rodila.* Potem pa iz ps. 85, 1. v.: *Kako ljuba so mi tvoja prebivališča, Gospod vojnih trum! Moja duša hrepeni in koperni po lopah Gospodovih.*

Oče Pravičnega tu ni nihče drugi, kakor sv. Jožef, ki je imel to čast od Boga, da se je smel imenovati krušnega očeta Jezusovega, ki je neskončno pravičen. Zares, sv. Jožef in Marija, mati Jezusova, se pač lahko veselita tacega otroka, tacega pravičnega, kateri je kazal v vsem svojem življenju, kako gori za čast svojega nebeškega Očeta, in ki je z veseljem hodil na tako daljno pot ž njima v lope Gospodove, v jeruzalemski tempelj.

2. Prelepa je praznična molitev: *Gospod Jezus Kristus, ki si, pokoren Mariji in Jožefu, domače življenje posvetil z neizrečenimi čednostmi: stóri, da nas z njuno pomočjo zgledi Tvoje sv. Družine podučujejo, ter ž njo vekomaj združijo.* Ta zbirna molitev govori a) o neizrečenih, nedopovednih čednostih Jezusovih, b) o zgledih sv. Družine in c) o Marijini ter sv. Jožefa pomoči.

a) Katere pa so pogloblitve čednosti Jezusovega domačega življenja? Čednosti Jezusove so kratko pri sv. Lukežu v 2. poglavju njegovega evangelija dvakrat tako-le zapisane: *Dete pa je bilo polno modrosti in božja milost je bila v njem.* Dalje: *In jima je bil pokoren. In Jezus je rasel v modrosti in starosti in v milosti pri Bogu in pri ljudeh.* Pokorščina, modrost in milost božja so Jezusa napravile tako ljubeznivega, tako prijete-

nega, da je bil *ljub Bogu in ljudem*. b) Kakšni pa so zgledi svete Družine, o katerih se govori v tej mašni molitvi? Sv. Družina je bila p o b o ž n a družina, goreča za molitev in vneta za posvečevanje praznikov, zato se naravnost *sveta* Družina imenuje. Sveta Družina je bila polna s t r a h ú b o ž j e g a, niti sence kacega smrtnega greha si ne moremo misliti v njej. Sv. Družino je družila medsebojna l j u b e z e n v najpopolniji meri. Kdo popiše presrčno, čisto ljubezen sv. Jožefa in Marije Device med seboj? In kdo je v stanu popisati njuno ljubezen do božjega Deteta? In zopet, kateri jezik je zmožen dopovedati, kako je Kristus ljubil in spoštoval svojo brezmadežno Mater, in kako je pridno in veselo pomagal pri delu svojemu redniku? Zato je v sv. Družini kraljeval b l a g i m i r in srčna z a d o v o l j n o s t. Še dandades se more pobožni romar prepričati tam v hišici v Loreti, kako preprosto, kako borno, pa kako zadovoljno je živela sv. Družina. Bili so vedno vsi popolnoma v d a n i v v o l j o b o ž j o, in četudi so se le z delom pa revno preživili, vendar so še od tega malega radi p o d e l j e v a l i u b o g i m. Take čednosti, taki zgledi so doma v sv. Družini in podani vsem očetom in materam, gospodarjem in gospodinjam, otrokom in poslom. c) Govori se v tej mašni molitvi tudi o p o m o č i Device Marije in svetega Jožefa. Menim, da vam tega ni treba še posebej razkladati, saj pravoveren katoliški kristijan pri Mariji in sv. Jožefu išče za Bogom prve pomoči v vsaki sili, telesni in dušni, časni in večni. Gotovo sta pa Marija in sv. Jožef posebna pomočnika v družinskih zadevah, ker sta sama najbolj skušala, koliko britkostij more po božji previdnosti zadeti tudi pravično družino.

3. B e r i l o za današnjo sv. mašo je vzeto iz lista svetega apostola Pavla do Kološanov, 3. p., in je ravno tisto, kakor peto nedeljo po razglasenju Gospodovem. V njem se priporočajo krščanske čednosti: usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, pohlevnost, potrpežljivost, ljubezen, mir, hvaležnost. V njem želi apostol, da bi beseda Kristusova, Kristusov nauk in hvala božja obilno prebivala med kristijani z vso modrostjo. V njem spodbuja kristijane k svetemu veselju, k pobožnemu petju, in sklene z besedami: *Vse, karkoli delate z besedo ali v dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa in zahvalite Boga in Očeta po Jezusu Kristusu, Gospoda našem.*

Kako primerni so vsi ti tako spodbudni nauki posebno za današnji praznik, ko vse neštete čednosti takorekoč žive nahajamo

v sv. Družini! Slednjič pa se dá čast in hvala presvetemu imenu Njega, po katerem nam dohaja od nebeškega Očeta ves blagoslov, vse dobrote, *po Gospodu našem, Jezusu Kristusu.*

4. Vmesni spev je vzet iz ps. 26., iz preroka Izaija p. 45., in iz trikratne hvalnice: aleluja. To se imenuje »graduale«, gredna molitev. Ker se pa v predpepelničnem in postnem času v cerkvenih molitvah neizreka več radostipolna beseda aleluja, zato je za tisto dôbo, ko bi nastopila že z današnjo nedeljo, namestu aleluje in Izaijeve vrstice postavljena vrsta iz 39. psalma. To se imenuje »trakt« ali podaljšana molitev žalostne ali spokorne vsebine. Vmesni spev izraža najpreje hrepenenje po hiši božji, v kateri bi bilo prijetno bivati vse dni življenja. Ker je pa tempelj božji na zemlji podoba nebeškega templja, blagrujejo se dalje tisti, ki bodo kakor na zemlji, tako potem v nebesih Gospoda hvalili vekomaj; zakaj on je res naš prerokovani Kralj in Odrešenik. Podaljšana molitev pa se ozira na Kristusovo radovoljno daritev za odrešenje sveta, naznanjeno že v stari zavezi.

5. Sv. evangelij je ravno tisti, kakor prvo nedeljo po razglašenju Gospodovem, namreč o dvanajstletnem Jezusu, ki je šel s svojimi stariši v Jeruzalem k velikonočnemu prazniku. Ker so sklepne besede tega evangelija o lastnostih in čednostih Jezusovih najbolj značilne za mladostno dôbo njegovo, zato je ta evangelij izbran ravno za današnji praznik, ko imamo pred očmi sveto Družino v Nazaretu. Sv. Bernard, premišljajoč najznačilnejše besede tega evangelija, vsklikne: *In jima je bil pokoren. Kdo? Komu? Bog ljudem. Bog, pravim, kateremu so angeli podložni, katerega ubogajo poglavarstva in gospodstva; bil je pokoren Mariji, pa ne samo Mariji, ampak tudi Jožefu zavoljo Marije. Čudi se torej obojnemu in izbiraj si, kaj bi bolj občudoval: ali Sinovo preblando počeščenje, ali starišev prevzvišeno čast.* Sv. Bernard povzame iz tega sklepa, rekoč: *Uči se, človek, ubogati; uči se, zemlja, biti podložna; uči se, prah, pokoren biti!*

6. V molitvi pred darovanjem pa nas postavi sv. cerkev v mlajšo dôbo Jezusovega življenja, ko so namreč stariši nesli Dete v Jeruzalem, da ga postavijo pred Gospoda, 40. dan po njegovem rojstvu.

7. V tihi molitvi je potem izražena ponižna prošnja, da bi Bog na priprošnjo Device in božje Porodnice pa sv. Jožefa naše družine utrdil v miru in milosti. To je mila prošnja, ozirajoča se na mogočno posredovanje Marije in sv. Jožefa, da bi mir

in milost, kakor v sv. Družini, kraljevala tudi po naših krščanskih hišah. Da sta mir in milost najdražja blagra naše duše, razvidimo iz listov sv. Pavla, ki je svojim vernikom tako rad in tolikokrat voščil mir in milost od Gospoda našega Jezusa Kristusa.

8. **O b h a j i l n a m o l i t e v** obsega taisti rek iz praznikovega evangelija, kakor sem ga bil tudi jaz navedel početkom: *In je ž njima šel in prišel v Nazaret in jima je bil pokoren.* Pokorščina je bila poglobitna čednost Jezusova v Nazaretu, in zato je tu zopet poudarjena.

9. Preostaja še daljša **p o o b h a j i l n a m o l i t e v**, podobna zbirni in tihi, katere vse tri so v lepem soglasju. Glasi se: *Gospod Jezus, stôri, naj tisti, katere krepčaš z nebeškimi zakramenti, zglede Tvoje sv. Družine vedno posnemajo, da nas ob naši smrtni uri na priprošnje preblazene Device in matere Tvoje pa svetega Jožefa vzameš v večno prebivališče!* Kako ginljiva molitev! Kdor ne pristopi resnično k sv. obhajilu, naj vsaj opravi duhovno sv. obhajilo z gorečimi željami po nebeškem zakramentu, da more toliko lažje posnemati vedno prevzvišene zglede sv. Družine. Kdor pa si prizadeva posnemati sv. Družino v celem življenju, njemu bo polajšana tudi zadnja ura njegovega zemeljskega bivanja. Marija, presv. Devica in mati Zveličarjeva pa zavetnik umirajočih, sveti Jožef, bota nujno prosila zanj, da ga božji sodnik sprejme v nebeško družbo na vse veke.

Kristijani! Ako bote po navodu današnje razlage pričujoči pri božji službi, ako bote v tem duhu spremljali najsvetejše opravilo, potem ponese te od današnje pridige in od presvete daritve najlepši sad domov, namreč **t r d n i s k l e p** kolikor le največ mogoče **p o s n e m a t i** sv. Družino v njenih čednostih; k temu pa prejmete tudi potrebno pomoč in blagoslov pri nekrvavi daritvi nove zaveze od začetnika vse milosti, Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri živi in kraljuje z Bogom Očetom v edinosti sv. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen. Val. Bernik.

2. Medsebojne dolžnosti delavcev in gospodarjev.

Gospod, moj hlapec leži doma mrtvouden in ga hudo vije.

Mat. 8. 5.

Ako posli ali pa delavci slišijo današnji sv. evangelij, misli si morda marsikdo izmed njih: Da, če bi bili vsi gospodarji in

mojstri taki, kakor ta stotnik v sv. evangelju, ki je tako ljubeznjivo skrbel za svojega bolnega hlapca, da je sam šel prosit gospoda, naj ga mu ozdravi, potem bi ne bil tako težaven naš delavski stan. Čutil bi se delavec ali posel v hiši tacega dobrega in skrbnega gospodarja kakor doma, mislil bi, da je domač sin, ki spada k domači družini. In res, današnji sv. evangelij nam silno lepo in živo kaže, kakšno bi moralo biti razmerje med gospodarji in posli, med delodajalci in pa med delavci. Stotnik je lep zgled gospodarjem, mojstrom in delodajalcem, a tudi bolni hlapci, za katerega stotnik tako ljubeznivo skrbi, je zgled, katerega bi morali posnemati vsi posli in vsi delavci. Res je, stotnik skrbi po očetovsko za svojega onemoglega podložnika, toda ta je tudi zaslužil to ljubezen. Le pogledjte, kaj pravi stotnik o svojih podložnih? *Jaz imam vojščake pod seboj in rečem temu: Idi, in gre, in onemu: Pridi, in pride; in svojemu služabniku: Stôri to, in stori.* Ali bi mogel gospodar svoje podložnike bolj pohvaliti? — To je bil torej vzrok, zakaj je gospodar v sv. evangeliju tako ljubeznjivo skrbel za svojega bolnega podložnika, ker je tudi ta, dokler je bil zdrav in čvrst, natančno izpolnoval svojo dolžnost. Ni torej vselej opravičeno, ako podložni, bodisi posli ali delavci, očitajo svojim gospodarjem in predstojnikom, da so brezsrečni, trdi in krivični. Mnogokrat se zgodi, da tudi podložniki niso taki, kakor bi morali biti, in zaradi tega jim tudi gospodarji in predstojniki ne dajo onega, kar si želé podložniki. Premišljujmo torej na podlagi današnjega sv. evangelija, kakšne dolžnosti imajo podložniki in delavci do svojih predstojnikov in delodajalcev, da smejo tudi oni zahtevati ljubezen in spoštovanje od svojih gospodarjev.

1. Prva čednost, katero pohvalno omenja stotnik o svojem podložniku, je p o k o r š č i n a. *Ako rečem temu: Idi, in gre; in onemu: Pridi, in pride; in svojemu služabniku: Stôri to, in stori.* Pokorščina je torej prva lastnost dobrega služabnika. Nikdar ne smejo podložniki pozabiti, da je božja previdnost sama postavila pokorščino za podlago vsega reda v hiši in v družini, in za podlago medsebojnega življenja v državi. Kam bi prišla družina, kam občina, kam država, ako se ne bi posamezni udje, posamezni ljudje vdali vodstvu in povelju svojih predstojnikov? Človeška družba ne bi mogla obstati zaradi večnih prepиров, in medsebojno klanje in morjenje bi jo uničilo. Zatorej sveto pismo nalaga kot vestno

dolžnost, ko pravi: *Vsak človek bodi višji oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, kakor od Boga . . . Kateri se tedaj oblasti ustavlja, se božji volji ustavlja. Kateri se (tedaj) ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopavajo.* (Rim. 13, 12.) Kar pa je neobhodno potreben pogoj v državi, da se ohrani mir in časna sreča, to je tudi neobhodno potrebno posameznim družinam, ki so v mali obliki tisto, kar je v veliki obliki država. Da pa je pokorščina podložnikov krščanska čednost in večnega plačila vredna, mora ta pokorščina izvirati iz čistih in pravih nagibov. Prilizovalna in hlapčevska postrežljivost in sebična hinavščina se ne sme nikakor zamenjati s krščansko pokorščino, ki izvira iz čuta dolžnosti, iz prepričanja, da je tako božja volja. Zgled take prave krščanske pokorščine nam je dal Zveličar sam. On je bil svojemu nebeškemu očetu pokoren do smrti na križu, saj je malo ur pred svojo smrtjo sam rekel: *Oče, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.* In ker ta pokorščina izvira iz prave ljubezni do Boga, zato nas opominja Zveličar po svojem apostolu: *Bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem v vseh rečeh: ne služite na oko, kakor da bi hoteli ljudem dopasti, ampak s preprostim srcem in bogaboječi. Karkoli delate, iz srca radi delajte, kakor Gospodu in ne kakor ljudem, ker veste, da bote od Gospoda prejeli plačilo.* (Kolos. 3. 22, 23.)

Ako kdo vstopi v službo ali se s kom pogodi zaradi kacega dela, potem se ta v nekem pomenu nekoliko svoji prosti volji odpove, gospodar pa, ki mu delo izroči, prevzame do neke gotove meje vso odgovornost in vso skrb za njegovo telo in dušo. Iz tega se razvidi, da morajo biti podložniki in delavci svojim gospodarjem in delodajalcem pokorni v vseh rečeh, ki se nanašajo na delo ali službo. Ta pokorščina se pa tudi razteza, kakor se samo ob sebi ume, na vse one stvari, ki se tičejo dušne sreče. Predstojniki so pred Bogom dolžni skrbeti za red in lepo obnašanje v svoji hiši; oni naj opominjajo, svaré in nadzorujejo svoje podložnike, oni naj jih primorajo k molitvi, k božji službi in prejemanju svetih zakramentov. V vseh teh rečeh so dolžni podložniki pokorščino svojim gospodarjem.

Če pa delavci delajo za delodajalce in če porabijo svojo spretnost njim v prid in tako po svoji vesti spolnujejo stanovsko dolžnost, potem pa tudi za delodajalca nastopijo dolžnosti do svojih delavcev, ki jih ravno tako vežejo v vesti. Delodajalci naj si bodo vedno svesti, da je delavec tudi po božji podobi vstvarjen, zatorej ga ne smejo smatrati za

stroj, ki je le toliko vreden, kolikor prinaša dobička. Priden delavec, ki stori svojo dolžnost, ima pravico do ljubezni in spoštovanja svojega gospodarja. Če tedaj tak delavec, bodisi vsled bolezní, bodisi vsled starosti ne more svoje dolžnosti več tako natančno spolnovati, potem naj ravná gospodar tako ž njim, kakor je ravnal stotnik s svojim bolnim hlapcem v današnjem svetem evangeliju. Krščanska ljubezen in krščanska pravičnost pa tudi zahteva od delodajalcev, da ne izkoriščajo telesnih močij svojih delavcev v svoj prid, ampak da dajo po svojem dobičku vsakemu, kar mu gre, kar zasluži po svoji pridnosti in spretnosti. Kupci pa, ki zahtevajo dobre izdelke za prenizko ceno, naj si zapomnijo, da se s tem pregrešé zoper krščansko pravičnost, ker s takim ravnanjem pospešujejo konkurenco ali tekmovanje med tovarnarji, ki so s tem prisiljeni, da pritiskajo na delavce. Kdor hoče kupiti pod ceno, škoduje le delavskemu stanu. — Gospodarji naj si naposled tudi še zapomnijo, da je greh, ako zahtevajo od svojih delavcev in podložnih kaj tacega, kar bi jih zadrževalo izpolnovati tudi božje in cerkvene postave. Tu sem spadajo oni, ki silijo svoje podložnike delati ob nedeljah in praznikih, pa tudi oni, ki delajo v soboto pozno v noč, tako da njih podložnike v nedeljo spanje premaga, seveda najraje v cerkvi ali pa v šoli pri nedeljskem krščanskem nauku.

2. Če si gospodar pridobi zaupanje in ljubezen svojih podložnikov in jim daje, kar jim gre, potem sme tudi pričakovati, da bo njegove delavce in posle dičila najlepša čednost krščanskega služabnika, namreč neomahljiva z v e s t o b a. Podložnik, delavec je dolžan v vseh okoliščinah vedno le gledati na prid in korist svojega gospodarja in delodajalca. V ta namen mora porabljati svoje telesne in duševne moči, imeti mora skrb za hišo in blagostanje gospodarjevo; predstojnikovo veselje naj bo tudi njegovo veselje, predstojnikova žalost tudi njegova žalost. Zvesti delavec ne dela samo takrat, kadar ga vidi gospodar in mojster, ampak tudi takrat, kadar se drugim nič ne mudi pri delu in dragoceni čas potratijo z nepotrebnim govorjenjem. Koliko lepih zgledov tacega vedenja imate vi, krščanski posli in delavci, v sv. pismu. Očak Jakob je služil Labanu, svojemu strijcu, 20 let pošteno in zvesto. Noč in dan je prenašal vročino in mraz, kakor pravi sveto pismo, in spanje je bežalo od njegovih očij, akoravno je Laban krivično ž njim ravnal in mu desetkrat plačilo premenil, za katero sta se pogodila. Koliko svetnikov iz delavskega stanu nam

naštevaj življenje svetnikov, ki so vam zgled za pošteno in zvesto ravnanje: n. pr. sv. Izidor, sv. Paskal, sv. Notburga, sv. Cita itd. Posnemajte jih, da bodo tudi vam enkrat veljale besede svetega pisma: *Dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda.* (Mat. 25, 21.)

3. A Bog dobrega delavca, dobrega posla že tudi tukaj na zemlji naredi srečnega s tem, da mu daje pravo *zadovoljnost s svojim stanom*. Dà, res, dragi v Kristusu, zadovoljnost razveseljuje človeško srce, zadovoljnost ne vidi trnja in težav, ampak povsod se ji kaže le božja volja, ki je vse neskončno modro uravnala. Bog je razdelil križe različno in nikdo ni brez njega; toda reči se sme, da dandanašnji najbolj brezskrbno živi oni, ki ni samostojen. Kolika skrb morš mnogokrat samostojne mojstre, samostojne gospodarje, med tem ko njihovi delavci mirno dan za dnevom naprej delajo in jim ni jim treba skrbeti, kako se bo plačal davek, kako se bo spečalo narejeno delo, kako se bo tekmovalo z drugimi itd. Kako tolažilna za delavski stan je tudi resnica, da je vsacega Bog postavil na njegovo mesto, in da čuje božje oko nad njim. — Toda žalibog, današnji delavci in posli le premalo mislijo na to resnico, in odtod pride velika nezadovoljnost, ki pogosto in zlasti po nekaterih krajih vlada med njimi. Kolikokrat so časopisi zadnja leta pisali o takoimenovanih »štrajkih«, pri katerih na tisoče delavcev ustavi delo. Vzrok temu nepostavnemu in grešnemu početju je ta, da pridejo hujskači med delavce, ki hujskajo, jih šuntajo in spravijo ob zadovoljnost, seveda v svoj lastni dobiček, med tem ko so ubogi delavci več tednov včasih v najhujšem mrazu brez zaslužka in stradajo s svojimi družinami.

O, da bi današnji svet slušal glas sivolasega starčka, svetega očeta Leona XIII., kateremu srce tako gorko bije ljubezni do delavskega stanu, o, potem bi bilo marsikaj boljše. Delodajalci bi se učili svoje podložne ljubiti, kakor to vелеva božja postava, delavci pa bi se učili spoštovati in ubogati svoje predstojnike, naučili bi se zadovoljni biti s svojim stanom, ker je tudi Kristus Odrešenik živel v tem stanu in je prišel na svet, *ne da bi se mu streglo, temveč da bi stregel* in služil drugim. Amen. I. Renier.

Četrta nedelja po razglašenju Gospodovem.

Neumrjočnost človeške duše.

Gospod! otmi nas. Mat. 8, 25.

Naše življenje je podobno vožnji po morju. Dokler je človek nedolžen, mirno teče ladjica naprej. V poznejšem življenju pa večkrat pridejo hudi strašni viharji, ki žugajo ladjico našega življenja razdrobiti in potopiti. Grehi in hude strasti so oni viharji, ki nam pripravljajo toliko nevarnostij. Kdo pa je v tej ladjici, da se moramo zanj bati? Naša duša, naša edina, neumrjoča duša. Z veliko večjo pravico, kot učenci k nebeškemu Učeniku, moramo klicati mi k Jezusu: *Gospod, otmi nas!* Dà, gospod, reši naše duše, ker one so *neumrjoče*. Da bomo toliko bolj prepričani o imenitnosti svoje duše in da bomo toliko bolj zdihovali k Zveličarju za njeno rešitev, hočem govoriti danes o *neumrjočnosti človeške duše*. Pokazal vam bom, kako se ta resnica razvidi že iz natornih vzrokov, ne da bi se oziral na čeznatorne dokaze, ki nas jih uči sv. vera. Človeška duša je *neumrjoča*, to tirja: 1. naša pamet, 2. pravičnost, 3. hrepenenje človekovo, 4. ljubezen.

I. Naša pamet zahteva *neumrjočnost človeške duše*. Vse, kar nas obdaja, je na videz podvrženo postavi spremenljivosti in uničenja; v resnici pa se nič od tega, kar je Bog vstvaril, ne uniči. Vse ima nekako pečat vednega obstanka nad seboj; in še celó poslednji dan ne bo uničil vesoljnega stvarstva, ampak mu dal le drugo, lepšo podobo: novo nebo in nova zemlja bo nastala, kakor se bere v skrivnem razodenju (21, 1.). Zato ni smrt in uničenje, ampak življenje in obstanek nespremenljiv zakonature. Vsak se lahko prepriča o tej resnici. Ti n. pr. kamen razdrobiš v tisoč kosov in zmelješ v najmanjše, komaj vidljive kosce, ali popolnoma uničiti ga ne moreš, ker zmiraj bo ostal še prah. Vodo lahko pustiš izhlapeti pri veliki gorkoti, pa popolnoma sveta spraviti je ne moreš; kajti hlap se vzdigne v zrak in pada zopet v spremenjeni podobi kot megla, rosa, dež, sneg, na zemljo. Tako zvene, se posuši ali segnije rastlina, toda pokončana ni; le razdelila se je v svoje tvarine in iz teh prirastejo zopet še lepše cvetice. Tako, glejte, ni v natori ničesar, kar bi se popolnoma uničilo, temveč vse živi nadalje, četudi v drugačni

podobi; in kakor iz nič samo po sebi ne more kaj postati, ravno tako tudi to, kar obstoji, samo od sebe ne more v nič priti. Le Bog, ki je z vsemogočno besedo vse iz nič vstvaril, more tudi vse vstvarjeno z vsemogočno besedo uničiti. Pa tega ne stori, in kot zagotovilo imamo njegovo besedo: da noče ničesar od vstvarjenih rečij uničiti.

Porabimo pa ravnokar rečeno sedaj za človeško dušo, kaj sledi iz tega? Popolnoma naravno, da je ona kot vstvarjena, tudi večnega obstanka, in da se ne more uničiti. Ker duša, ako ravno je ne moremo z rokami prijeti, je sama zase tudi posebno bitje, kot kaka druga stvar. In ravno ona je, po kateri vsa druga natora prejme življenje in delovanje. Kajti, vzemimo človeka, ki je le po svoji duši umno bitje, iz stvarstva proč, kaj nam še potem ostane? Mrtva, pusta natora, ki nam kaže še marsikake lepote, čez katero je pa vendar raztegnjen nekako mrtvaški prt. Tudi sedaj še so neobljudeni kraji južne Amerike vkljub krasnemu podnebnju podobni smrtnemu polju.

In tako tirja naša pamet: če se najmanjši kamenček v vstvarjenju ne more popolnoma uničiti, tem manj šele duša človeška, katero moramo po pravici občudovati kot zlahtni kamen božji, zavoljo katere so celó vse druge reči od Boga vstvarjene; tudi ona ne bo prešla, ampak večno obstala.

II. Neumrjočnost človeške duše tirja tudi pravičnost. Vsi zahtevamo, da se dela ljudi sodijo po postavi pravičnosti in vsak prejme, kar zasluži. To pravičnost izvršujejo na svetu sodniki, ki sodijo ne gledé na osebo. Toda popolnoma pravična sodba je na svetu le malokdaj mogoča. Čez misli in želje človekove se sodba tako ne more izreči. A tudi dejanja človekova se mnogokrat odtegnejo posvetni pravici, tako da se je vdomačil pregovor: Mali tatovi se obešajo, velike pustijo ubežati. Kolikor bolj zviti in prekanjen je človek, toliko bolj se zna odtegniti posvetni oblasti. Med tem, ko si zviti goljuf tisoče pridobi, opehari vdove in sirote in jih pripravi na beraško palico, dasiravno mu gosposka ne more blizu, glejte, mora pa od njega ogoljufana sirota, ki je v sili za stradajoče otroke kradla, ta svoj prestopok cele tedne in mesece v ječi obžalovati.

Ako tedaj premislimo velike krivice, ki se godé na svetu in jih gosposka ne more kaznovati, zahtevamo drugo, vse kaznujočo pravičnost v onem življenju, mi tirjamo s tem neumrjočnost duše. Ali bi pa morali obupati nad višjo previdnostjo ter misliti:

da se osoda s človekom in njegovimi dejanji le igra in norčuje, kar je nespametno in grešno.

Naj vam razjasnim to še z nekaterimi zgledi. — Bili so ljudje, ki so se znali odtegniti posvetni oblasti in preživeli svoje dneve v obilnosti, dà, celó križici so zaljšali njih prsa, med tem ko je nedolžni v ječi zdihoval, ali bil celó s smrtjo kaznovan. Menite li, da ni nobene pravičnosti, ki bo to neenakost poravnala? — Bili so svetniki, ki niso nikdar storili vedoma smrtnega greha in delali veliko dobrega; zato pa jih je plačeval svet z zaničevanjem in preganjanjem, kar so vse potrpežljivo prenašali z ozirom na večno plačilo. Kaj mislite, da je bilo njih upanje osramočeno in da so si oni za prazni nič toliko pritrgovali? — Marsikatera duša trpi leta brez upanja, da bo kdaj nadlog rešena; človeško uho še ni slišalo njenega tarnanja, človeško oko ni videlo solzâ. Ali pa mislite, da ni nobeno oko gledalo in štelo solze, ki so na skrivnem tekle, in nobeno uho slišalo skrivnih zdihljejev?

Dà, drugačna pravičnost mora biti na onem svetu, katera zboljša vse zemeljske nepopolnosti; zato mora duša dalje živeti, kakor na tem svetu, to tirja pravičnost, ki se bo gotovo dopolnila.

III. Neumrjočnost človeške duše tirja tudi notranje hrepenenje. V bistvu človekovem je že, da hoče večno živeti. Zato bi pa rad vse zveze, ki jih tu na zemlji dela, za večnost sklenil. Zavoljo tega se govori o večni zvestobi, o večni ljubezni in prijateljstvu. Akoravno je ta večnost včasih le kratka in traja le nekaj tednov, vendar si človek hrepeni po večnosti; vse pozemeljsko in minljivo se mu studí. Zato navdaja človeka otožnost, ko vidi, kako vse posvetno pride in zginja; bogatinu se grení veselje, ko opazuje svoje palače, bogastvo in denarje ter se mora vprašati: Kako dolgo pač boš še vse to imel? In za odgovor méni slišati klic: *Neumnež, še to noč bodo tvojo dušo od tebe tirjali in kar si (z velikim trudom in mnogokrat s krivico in goljufijo) skupaj spravil, čegavo bo?* Posvetnjaku je kaj neljubo, ko vidi, da vse slasti bežé, ki so ga na svet vezale. Minljivost je črv, ki vedno gloje na človeku in mu ne dá mirovati, ker on ravno koprni po večnosti.

In to hrepenenje se s posvetnim blagom ne more zadovoljiti, ampak le z zedinjenjem z Bogom. Dà, še več; mesto zadovoljnosti je Bog z zavživanjem posvetnega veselja sklenil stud in zoprnost, katero posebno tisti ljudje občutijo, ki so hrepeneli le po posvetnem zavživanju; končno najdejo le zoprnost in praznoto.

Kar je skusil sv. Avguštin, to je tudi skušnja posameznega človeka. Imel je vse, kar more človeku natora podeliti: bister um, imeniten stan in mnogo prijateljev; in vendar je končno spoznal: *Za-se, o Gospod, si nas vstvaril, in nemirno je naše srce, dokler v tebi ne počiva.* In od tistega trenutka je bil našel, po čemur je tako hrepenel. — In tako se nahaja v vsakem človeku želja po večni blaženosti, celó v tistem, ki se je popolnoma od Boga ločil in udal posvetnemu življenju. V vseh ljudeh bedí želja po večnem. Ali odkod pride to, dragi moji, da tudi nas, ko v jeseni ali spomladi vidimo nad nami ptiče proč leteti, nekaj vleče v drugo deželo? Ali če povzdignemo zvečer oči proti migljajočim zvezdam na nebu, ki se neprozirno nad nami razširja, da se tudi naše srce širi in in hrepeni, kakor bi se hotelo od telesa ločiti ter si onkraj morja poiskati brezsolzno domovino? Glejte, to je spričevanje vesti za neumrjočnost duše. Bog sam je to hrepenenje zasadil v prsi človekove in ali sme kdo misliti, da se to hrepenenje nikoli ne bo spolnilo? O, ne, Bog nikogar ne slepi s praznimi nadami. Ljudje se sicer slepi in goljufajo v najvažnejših rečeh; Bog pa, ki je sama resničnost in zvestoba, nikogar ne goljufa in zato po pravici slehernemu šepeta notranje hrepenenje: Ti boš vekomaj živel! Tvoja duša je neumrjoča.

IV. Neumrjočnost človeške duše tirja tudi slednjič ljubezen. Brez neumrjočnosti človeške duše prava ljubezen ni mogoča. Gotovo bi se ne splačalo za kratki čas, kar ga nam je odločenega, iskati si duše ter se je z vso prisrčnostjo okleniti, da bi kmalu na to bil s krvavečim srcem od nje ločen. Ne, ako je Bog rekel: *Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe,* ako je z neizbrisljivimi črkami zapisal ljubezen v srce človeško, in če nas hoče Kristus kakor svoje učence na tem spoznati, da se ljubimo med seboj, je to storil zato, ker ne bomo le nekaj časa tu živeli in potem brez sledú zginili v vesoljnem stvarstvu, ampak zato je to storil, ker bomo celo neskončno večnost skupaj živeli, ker je naša duša neumrjoča.

Ta dokaz neumrjočnosti nam stopi posebno takrat pred oči, kadar se prestavimo k smrtni postelji tistega človeka, ki nam je bil posebno priljubljen. Sicer živimo v času, ki ima le malo dejanjske ljubezni, vendar pa menim, da se le malokateri človek najde, kateri bi ne imel očeta ali matere, sina ali hčere, brata ali sestre ali prijatelja, kateremu bi ne bil z vso dušo udan. Prestavi se tedaj v mislih k mrtvaški postelji, v kateri leži truplo tiste

duše, katera je tebi tako draga. Opazuj prijatelja v tistem trenutku, ko se življenje borí s smrtjo, ko ga moči zapuščajo, ko tvojega pozdrava več ne more odvrniti, ko se utrinja oko, v katero si tolikrat ljubeznivo gledal; ko mu roka otrpne, da več ne čuti prijateljskega pozdrava. Povej mi torej, ali se moreš znebiti misli, da te duše nikdar več videl ne boš? Ali te more potolažiti misel: Tvoj prijatelj je dokončal svoj tek in je samo odmenjen črvom za živež, kakor drevo, katero se poseka in pusti trohneti? Ali ti more ta misel bolest pomanjšati, da je ta duša sedaj za vselej uničena; potem seveda ni govoriti, da bi se še kdaj videla. Ne, predragi, Bog, ki je ljudi v družbo zedinil in zapovedal, da se ljubimo med seboj, je to zato storil, ker ima ta ljubezen celo večnost trajati, in zato mora duša človeška biti neumrjoča.

Tako sem vam, predragi poslušalci, naštel nekaj natornih dokazov za neumrjočnost človeške duše. Ona je lepa podoba božja in večnega obstanka. Iz te nespremenljive resnice povzamemo imeniten nauk za naše življenje: Ker bo duša vekomaj živela, moramo torej za dušo posebno skrbeti vsled opomina Zveličarjevega: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi.* (Mat. 16, 26.) Skrbimo, da ohranimo duši največjo lepoto, najdražji biser, posvečujočo milost božjo. On pa, *ki je zapovedal vetrovom in morju*, bo slišal tudi naše prošnje: *Gospod! otmi nas ter bo rešil v sedanjem življenju dušo hudih viharjev skušnjav in ji dodelil kdaj večni mir.* Amen.

Anton Žlogar.

Iskrice.

Pojdimo med ljudstvo!

Imé našega lista »Duhovni Pastir« že naznanja, da je glasilo, kjer si slovenski duhovniki drug drugemu pomagamo izvrševati vzvišen naš poklic, razširjati čast Božjo in skrbeti za zveličanje bližnjega. To delovanje se vrši v obilni meri na prižnici, in »Duhovni Pastir« kot homiletični list se trudi leto za letom podajati pridigarju pripomočkov, da vspešno opravlja apostolski svoj posel.

Zelo pa poživljajo gorečnost v izpolnjevanju duhovskih dolžnostij zgledi gorečih dušnih pastirjev in njih spisi, kakor tudi razne črtice iz dušnopastirskega delovanja. Oddelek »Iskrice« je v prvi vrsti odločen za priobčevanje takega gradiva.

Najlepše sadove vnetega dušnopastirskega delovanja nam kaže v sedanjem času mesto Dunaj. V solnograškem listu »Kirchenzeitung« nam odličен pisatelj opisuje tamošnje versko življenje tako-le: »Pač se v nobeni prestolnici sedaj tako javno ne kaže življenje po naukih sv. vere kot na Dunaju. Ob nedeljah in praznikih so cerkve od ranega jutra do dvanajste ure prenapolnjene. Delavei in preprosti meščani, častniki in plemenitashi izpolnjujejo svoje krščanske dolžnosti. Tudi v delavnikih prihaja veliko vernikov v cerkve, ne samo izmej pobožnega ženstva, ampak tudi mnogo meščanov, uradnikov, častnikov in celo visokošolcev. Prav pogosto se delé sveti zakramenti; zlasti je spodbudno, da tedaj tu in tam v klopi vstane častnik, odloži plašč in odpaše sabljo in gre z majhno molitveno knjižico v roki k obhajilni mizi; po zlatem ovratniku se spozná, da je izmed višjih vojaških dostojanstvenikov. Pa tudi zunaj cerkve je katoličan, ko pride na Dunaj, prijetno iznenaden. Ako se pelje s tramvajem mimo kake cerkve, odkrije se mnogo odličnih sopotnikov in gospé iz najboljših stanov se pokrižajo. V hotelih in gostilnah se opazuje, da se postna postava izpolnjuje od dné do dné bolj natančno.«

Vážno je za dušnega pastirja vprašanje, kako so se dosegli toliki uspehi. Priznajmo kar naravnost, da je to dosegla dunajska svetna in redovna duhovščina mej drugim zlasti s tem, da je šla mej ljudstvo, da je delovala v društvih, nastopala po potrebi na shodih in si dobila tudi mej lajki mnogo pomočnikov.

(Konec.)

Pogled na slovstvo.

A.

1. Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1897. (Nadaljevanje.)

d) **Poljedelstvo.** Slovenskim gospodarjem v pouk, spisal Viljem Rohman, strokovni učitelj na deželni kmetijski šoli na Grmu. Knjiga bode obsegala več snopičev. Prvi snopič obsega pet poglavij splošnega poljedelstva in del šestega, namreč: I. rastlinsko življenje, II. zemlja, III. podnebje, IV. izboljšanje zemlje, V. obdelovanje zemlje, VI. gnojenje. Knjiga, pisana od strokovnjaka, je strokovnjaška. Pisana je precej poljudno, vendar preprosti kmetovalci, ki nič ne vedó o kemiji, botaniki, o mineralogiji, je najbrže ne bodo prebrali. Prvo poglavje, ki razlaga zunanost in notranost rastlin ter njihovo sestavo in življenje, jih bode malo prestrašilo. Za neukega bralca je preveč novih pojmov, katerih si spominu ne more vtisniti, zatorej tudi razlaganju ne more slediti. Dobro pa bode služila knjiga učencem kmetijskih šol, učiteljem, duhovnikom in sploh razumnikom, ki imajo veselje za umno kmetijstvo. Nočemo trditi, da so druge knjige v kmetijstvu bolj poljudno pisane, nikakor ne. Druge imajo še več učenih stvarij, zato jih pa ljudstvo tudi splošno ne bere. Ako bi mogli doseči, da bi slovensko ljudstvo v večini kmetijske knjige, zlasti pričujočo pridno prebiraló in bi se po

njih ravnalo, za koliko bi se blagostanje kmalo povzdignilo! Gledé kmetijstva smo zlasti na Kranjskem na zadnji stopinji v Avstriji. Tako n. pr. pridelajo na Štajarskem *Ha* pšenice 10·4 q — na Kranjskem samo 8·5 q na Češkem rži 13·9 q — > > > 8·1 q na Solnograškem ovsa 11·7 q — na Kranjskem samo 9·2 q na Koroškem koruze 18·6 q — > > > 13·5 q na Tirolskem krompirja 105·0 q — > > > 65·3 q

In to radi tega, ker zemljo slabo, nepravilno obdelujejo in slabo ali celo napačno gnojé.

Da bi bralec lažje sledil razlaganju, pridejanih je 81 podob, izmed katerih so nekatere izvirne. Posebno dobro je narisana rastlinska hranitba. Iz podobe se razvidi, katere snovi jemlje rastlina iz zraka in katere išče v zemlji. Pomanjkljivostij v knjigi ni mnogo opaziti. Omeniti je treba le, da so nekatere podobe preveč zamazane n. pr. podoba dvolemeznega pluga, zobatega valjarja, travniške brane. Razložiti bi bilo vsaj pod črto, kaj je drobnogled, kaj hoče reči to: kjer pade 1000 do 1200 milimetrov dežja. Poročevalcu tudi ne ugajajo nekateri izrazi n. pr.: toporišče je s svojim spodnjim koncec pribito v uho »s pomočjo« (I) žeblja, motika je dobra za »okopanje«, »toplar« brez pridejanega slovenskega imena, »drvariti« za drevo voditi (navadno pomeni beseda drvariti; pečati se s pripravljanjem drv), razruševalec »porije« plevel iz zemlje.

Toda to so le malenkosti, ki knjigi ne škodujejo. Poročevalec le želí, da bi se motil, ko je izrekel, da večina udov družbe sv. Mohora knjige ne bode brala. Slovenski kmetovalci naj bi jo prebirali prav pazljivo in večkrat. Saj iz zemlje le s trudom dobé potrebnih pridelkov in truda naj bi se tudi ne ustrašili, da si pridobé potrebnega znanja za svoj poklic. Č.

B.

1. **Der Katholicismus als Princip des Fortschrittes.** Von Dr. Herman Schell, Professor der Apologetik und derzeitiger Rector der Universität Würzburg. Sechste Auflage. Würzburg. Andreas Göbel's Verlagsbuchhandlung. 1897. 8°. Str. 114. Cena 72 kr. — Nenavadna knjižica! V prav kratkem času je doživela šest izdaj — in sedaj morda že sedmo. Kako je nastala? Na 41. občnem shodu nemških katoličanov v Kolinu leta 1894. se je opozarjalo na dokazano dejstvo, da katoličani na Nemškem v dokaj manjšem (seveda relativno) številu obiskujejo višje šole (gimnazije, realke in univerze) kakor drugoverci. Torej je naročil shod naj se preiškujejo vzroki tega pojava. Ta knjižica kaže na jedni strani vzroke, na drugi pa podaje po svoje pomočke zoper to nazadovanje katoliškega življenja in delovanja na Nemškem. Ob tem pa knjiga dokaj v živo reže na telesu katoliške vere, vede, pisateljstva, katoliških redov itd., zaradi tega so jo mnogi pozdravili z dvomljivim veseljem, drugi pa jo zavračali. Žal, da ne moremo tu natančneje spuščati se v to zanimivo tvarino; omenjam samo nekatera poglavja: II. Freiheit des Denkens und kirchliche Auctorität. III. Konservatismus und Fortschritt. IV. Das Ideal des Katholicismus. Kar se nas tiče, radi priznavamo, da je jako koristno odkriti in pripoznati rane na svojem telesu, kakor poskuša to naša knjiga, in gotovo bo uspel tega delca vsaj deloma dober: toda ne vjemamo se z jednostranstvimi, n. pr. s povdarjanjem nemškega duha ali z neko neprijaznostjo do Jezusove družbe. Zlasti nam je iz srca pisano, kar govori pisatelj o povzdigi svetnega duhovstva. — Knjiga je vredna preudarka.

2. **Grosses Herz-Jesu-Buch** für die christliche Familie, in welchem aus der Heiligen Schrift, aus der Legende der Heiligen, aus der Kirchengeschichte und aus wahren Begebenheiten dargethan wird, was für ein wunderbar grosses und liebreiches Herz unser Heiland hat, und was wir ihm schuldig sind, nebst häuslichen Andachtsübungen zur Verehrung desselben. Von P. Franz Hattler, Priester aus der Gesellschaft Jesu. Mit Approbation... Mit sieben farbigen Bildern und vielen Holzschnitten. Regensburg. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. 1897. 4°. Str. 816. Vezano v pol šagrin 6 gld. 96 kr., z zlato obrezo 8 gld. 64 kr. — Sicer je izšlo že mnogo del o češčenju presv. Srca Jezusovega, bodisi znanstvenih ali samo za pobožnost, a tako popolno in obširno — kolikor vemo — ni nobeno, kakor to Hattlerjevo. Seveda je prav Hattler, kot urednik časopisa, *Sendbote des hlst. Herzens Jesu* pred vsemi sposoben za tako delo, kakoršno imamo tukaj. Razklada nam pa najprej, kaj je presv. Srce samo na sebi in za nas (iz svetega pisma starega in novega zakona itd.); nadalje nam kaže, kaj smo dolžni presvetemu Srcu (ljubezen, gorečnost, molitev, posnemanje, zaupanje in dr.); potem nam navaja in opisuje svetnike in služabnike božje, ki so posebno čistili in posnemali presv. Srce; in naposled nam podaje tudi nekaj domačih pobožnostij v čast presv. Srcu. — Za pobožnost je treba uma in srca; treba je spoznava ti Boga in njegova dela, potem tudi ljubiti Boga nad vse, ker pobožnost ne smé biti slepa. Naša knjiga ustreza na obe strani. Reči moram, da tu ni nika kega nepremišljenega in neutemeljenega čustvovanja, marveč pisatelj nam je dovolj razložil, kaj nam je presv. Srce. Zato se nam zdi ta knjiga za vsakatega, zlasti za preproste ljudi primerna in jako dobra. Morda bi nam polagoma tudi kak slovenski pisatelj podal kaj podobnega. Opomnimo še, da ima nemško delo jako lepo zunanjo obliko in močne črke, da se lahko čita.

3. **Vita Domini Nostri Jesu Christi e quatuor evangelii ipsi ss. verbis concinnata a Ioanne Bapt. Lohmann. S. J. Editio latina altera. Cum approbatione Rev. Vic. Gen. Paderbornensis. Adjuncta est tabula geographica Palaestinae tempore Christi. Paderbornae. Typis et sumptibus librariae Iunfermann. MDCCCXCVII. 8°. Str. 250. Cena 2 gld. 16 kr.** Ta knjiga je prevedena iz nemščine: *Das Leben unseres Herrn und Heilandes Jesus Christus nach den vier Evangelisten*. Pisatelj je tu sestavil življenje Gospodovo iz sv. evangelijev v časovnem redu, na koncu pridejal v pregledu vspreodna mesta iz drugih evangelistov in še zaznamek nedeljskih evangelijev. S tem je tudi povedano vse. Knjiga je namenjena najprej za premišljevanje, a ima tudi veliko znanstveno vrednost. Žal, da je za svoj namen nekoliko draga.

4. **Der Hypnotismus. Eine naturwissenschaftliche Studie von Dr. L. Schütz, Professor der Philosophie am Priesterseminar zu Trier. Fulda. Druck u. Verlag der Fuldaer Actiendruckerei. 1897. 8°. Str. 92. Cena 72 kr.** — Znano je, koliko govorjenja in pisanja je bilo v poslednjem času o hipnotizmu. S tem imenom zaznamujemo spanju podobne pojave, v katerih je hipnotizirana oseba kakor brez volje popolnoma v oblasti hipnotizatorjevi in zato stori ali tudi pretrpi razne nenavadne stvari. Pisatelj razklada pojave in bistvo hipnotizma, kaže, da so vsi ti pojavi naravni, toda slabi, kvarljivi posameznikom in človeški družbi in zato pravno nedovoljeni. Ker je omikancu in zlasti duhovniku potrebno, da kaj vé o teh pojavih, zato mu bo dobro došla ta knjižica, ki mu podaje na tem polju dovolj pouka.

5. **Institutiones theologiae dogmaticae specialis. Tractatus de Verbo incarnato.** Auctore Fernando Jungmann, quondam Eccl. cath. Brugensis Can. hon., Philos. et S Theolog. Doct., ac Profess. ord. in S. Fac. Theol. Universitat. cath. Lovanensis. Editio quinta. Ratisbonae. Sumptibus Fridericus Pustet. MDCCCXC VII. 8°. Str. 408. Cena 2 gld, 16 kr. — Jungmanovi dogmatični traktati ne potrebujejo nobenega priporočila več, ker je njih dosedanji uspeh izpričal, da so res izvrstni. Tukaj imamo morda najlepši njegov traktat: De Verbo incarnato. Sedanja izdaja ni prenarajena in pomnožena. Zato jo samo naznanjamo z veseljem in želimo, da bi bila knjiga prav domač gost pri duhovnih sobratih.

6. **Regensburger Marien-Kalender für das Jahr 1898.** Drei und dreissigster Jahrgang. Ausgabe für Oesterreich-Ungarn. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. Preis 36 kr. — Ta koledar je med vsemi katoliškimi vrstniki najlepši in najboljši. Ima bogato vsebino: lepe in mične povesti, pripravne opise, umetne slike, — da ne moreš več zahtevati od koledarja. Koliko tak koledar dobrega stori, ako gre v številu nad pol milijona med svet, si je lahko misliti.

7. **Augsburger St. Josef-Kalender.** Katholisch illustrierter Haus- und Schreib-Kalender für 1898. Augsburg. B. Schmid'sche Verlagsbuchhandlung. Cena 24 kr. — Četudi se ta koledar ne more kosati s prejšnjim, vendar je prav ličen in pripraven koledar za domačo rabo.

8. **Der Hausfreund.** Augsburger Schreib-Kalender. 1898. Augsburg. B. Schmid'sche Verlagsbuchhandlung. Cena 24 kr. — Zabavni del je tukaj krajši kakor v prejšnjem. V obeh pa je zvezdoslovni del dobro zastopan.

9. **Fundgrube für die katholischen Prediger.** Eine Auswahl anerkannt guter und empfehlenswerther Predigten älterer und neuerer Zeit, mit vollständiger Inhaltsangabe des jedesmaligen Werkes und nach den Rubriken geordnet. Erste Lieferung. Sonn- und Feiertags-Predigten. Paderborn. Verl. v. Adolf Höllerl. 1897. 8°. Str. 64. Cena 36 kr. — Tukaj imamo, kar omenja že naslov, vsebino mnogih pridig, razvrščenih po nedeljah in praznikih. Zares je tu jako veliko tvarine, ki nam lahko nadomestuje celo biblijoteko.

10. **Praktisches Handbuch der kirchlichen Baukunst** einschliesslich der Malerei und Plastik. Zum Gebrauche des Klerus und der Bautechniker, bearbeitet von Georg Beckner, Pfarrer in Neustift und ehemaliger Baumeister. Mit 186 in den Text gedruckten Abbildungen. Dritte, gänzlich umgearbeitete und vielfach ergänzte Auflage. Freising 1897. Verlagsanstalt und Druckerei Dr. Franz Paul Datterer. 8°. Str. 424. Cena 2 gld. 40 kr. — Ta knjiga se mi zdi se rabljivejša in boljša kakor Jakobova: Die Kunst im Dienste der Kirche, čeprav je ta tudi jako dobra za pouk o cerkveni umetnosti. Becknerjevo delo namreč obsega vse praktične podrobnosti, na katere je treba paziti pri zidanju in popravljanju cerkvâ. A niso tu samo nauki s stavbarskega stališča, temveč ravno tako tudi po cerkvenih določbah in zahtevah. Najprej govori pisatelj o splošnih stvaréh gledé na cerkvene stavbe, potem o zlogih, o načrtu, podstavu, zidarskem, kamenoseškem, tesarskem in drugem delu pri surovi stavbi; zatem opisuje s cerkvenimi določili in zahtevami kiparsko in mizarsko delo; nadalje orglje, slikarije, zvonove in ure, prizidave in poprave, proračune z ozirom na cene različnih del.

Knjigo z veseljem in nujno priporočamo vsem, ki hočejo cerkev zidati ali popravljati, tembolj, ker je cena gledé na bogato vsebino in 186 podob res nizka.

Dr. Fr. L.

Najlepše sadove vnetega dušnopastirskega delovanja nam kaže v sedanjem času mesto Dunaj. V solnograškem listu »Kirchenzeitung« nam odličen pisatelj opisuje tamošnje versko življenje tako-le: »Pač se v nobeni prestolnici sedaj tako javno ne kaže življenje po naukih sv. vere kot na Dunaju. Ob nedeljah in praznikih so cerkve od ranega jutra do dvanajste ure prenapolnjene. Delavci in preprosti meščani, častniki in plemenitaši izpolnjujejo svoje krščanske dolžnosti. Tudi v delavnikih prihaja veliko vernikov v cerkve, ne samo izmej pobožnega ženstva, ampak tudi mnogo meščanov, uradnikov, častnikov in celo visokošolcev. Prav pogosto se delé sveti zakramenti; zlasti je spodbudno, da tedaj tu in tam v klopi vstane častnik, odloži plašč in odpaše sabljo in gre z majhno molitveno knjižico v roki k obhajilni mizi; po zlatem ovratniku se spozná, da je izmed višjih vojaških dostojanstvenikov. Pa tudi zunaj cerkve je katoličan, ko pride na Dunaj, prijetno iznenaden. Ako se pelje s tramvajem mimo kake cerkve, odkrije se mnogo odličnih sopotnikov in gospé iz najboljših stanov se pokrižajo. V hotelih in gostilnah se opazuje, da se postna postava izpolnjuje od dné do dné bolj natančno.«

Važno je za dušnega pastirja vprašanje, kako so se dosegli toliki uspehi. Priznajmo kar naravnost, da je to dosegla dunajska svetna in redovna duhovščina mej drugim zlasti s tem, da je šla mej ljudstvo, da je delovala v društvih, nastopala po potrebi na shodih in si dobila tudi mej lajki mnogo pomočnikov.

(Konec.)

Pogled na slovstvo.

A.

1. Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1897. (Nadaljevanje.)

d) **Poljedelstvo.** Slovenskim gospodarjem v pouk, spisal Viljem Rohrman, strokovni učitelj na deželni kmetijski šoli na Grmu. Knjiga bode obsegala več snopičev. Prvi snopič obsega pet poglavij splošnega poljedelstva in del šestega, namreč: I. rastlinsko življenje, II. zemlja, III. podnebje, IV. izboljšanje zemlje, V. obdelovanje zemlje, VI. gnojenje. Knjiga, pisana od strokovnjaka, je strokovnjaška. Pisana je precej poljudno, vendar preprosti kmetovalci, ki nič ne vedó o kemiji, botaniki, o mineralogiji, je najbrže ne bodo prebrali. Prvo poglavje, ki razlaga zunanost in notranost rastlin ter njihovo sestavo in življenje, jih bode malo prestrašilo. Za neukega bralca je preveč novih pojmov, katerih si spominu ne more vtisniti, zatorej tudi razlaganju ne more slediti. Dobro pa bode služila knjiga učencem kmetijskih šol, učiteljem, duhovnikom in sploh razumnikom, ki imajo veselje za umno kmetijstvo. Nočemo trditi, da so druge knjige v kmetijstvu bolj poljudno pisane, nikakor ne. Druge imajo še več učenih stvari, zato jih pa ljudstvo tudi splošno ne bere. Ako bi mogli doseči, da bi slovensko ljudstvo v večini kmetijske knjige, zlasti pričujočo pridno prebiraló in bi se po

njih ravnalo, za koliko bi se blagostanje kmalo povzdignilo! Gledé kmetijstva smo zlasti na Kranjskem na zadnji stopinji v Avstriji. Tako n. pr. pridelajo na

Štajarskem	Ha pšenice	10·4 q	— na Kranjskem samo	8·5 q
na Češkem	rži	13·9 q	— > > >	8·1 q
na Solnograškem	ovsa	11·7 q	— na Kranjskem samo	9·2 q
na Koroškem	koruze	18·6 q	— > > >	13·5 q
na Tirolskem	krompirja	105·0 q	— > > >	65·3 q

In to radi tega, ker zemljo slabo, nepravilno obdelujejo in slabo ali celo naplačno gnojé.

Da bi bralec lažje sledil razlaganju, pridejanih je 81 podob, izmed katerih so nekatere izvirne. Posebno dobro je narisana rastlinska hranitba. Iz podobe se razvidi, katere snovi jemlje rastlina iz zraka in katere išče v zemlji. Pomanjkljivostij v knjigi ni mnogo opaziti. Omeniti je treba le, da so nekatere podobe preveč zamazane n. pr. podoba dvolemežnega pluga, zobatega valjarja, travniške brane. Razložiti bi bilo vsaj pod črto, kaj je drobnogled, kaj hoče reči to: kjer pade 1000 do 1200 milimetrov dežja. Poročevalcu tudi ne ugajajo nekateri izrazi n. pr.: toporišče je s svojim spodnjim koncem pribito v uho »s pomočjo« (!) žeblja, motika je dobra za »okopanje«, »toplak« brez pridejanega slovenskega imena, »drvariti« za drevo voditi (navadno pomeni beseda drvariti; pečati se s pripravljanjem drv), razruševalec »porije« plevel iz zemlje.

Toda to so le malenkosti, ki knjigi ne škodujejo. Poročevalec le želi, da bi se motil, ko je izrekel, da večina udov družbe sv. Mohora knjige ne bode brala. Slovenski kmetovalci naj bi jo prebirali prav pazljivo in večkrat. Saj iz zemlje le s trudom dobé potrebnih pridelkov in truda naj bi se tudi ne ustrašili, da si pridobé potrebnega znanja za svoj poklic. Č.

B.

1. **Der Katholicismus als Princip des Fortschrittes.** Von Dr. Herman Schell, Professor der Apologetik und derzeitiger Rector der Universität Würzburg. Sechste Auflage. Würzburg. Andreas Göbel's Verlagsbuchhandlung. 1897. 8°. Str. 114. Cena 72 kr. — Nenavadna knjižica! V prav kratkem času je doživela šest izdaj — in sedaj morda že sedmo. Kako je nastala? Na 41. občnem shodu nemških katoličanov v Kolinu leta 1894. se je opozarjalo na dokazano dejstvo, da katoličani na Nemškem v dokaj manjšem (seveda relativno) številu obiskujejo višje šole (gimnazije, realke in univerze) kakor drugoverci. Torej je naročil shod naj se preiskujejo vzroki tega pojava. Ta knjižica kaže na jedni strani vzroke, na drugi pa podaje po svoje pomočke zoper to nazadovanje katoliškega življenja in delovanja na Nemškem. Ob tem pa knjiga dokaj v živo reže na telesu katoliške vere, vede, pisateljstva, katoliških redov itd., zaradi tega so jo mnogi pozdravili z dvomljivim veseljem, drugi pa jo zavračali. Žal, da ne moremo tu natančneje spuščati se v to zanimivo tvarino; omenjam samo nekatera poglavja: II. Freiheit des Denkens und kirchliche Auctorität. III. Konservatismus und Fortschritt. IV. Das Ideal des Katholicismus. Kar se nas tiče, radi priznavamo, da je jako koristno odkriti in pripoznati rane na svojem telesu, kakor poskuša to naša knjiga, in gotovo bo uspeh tega delca vsaj deloma dober: toda ne vjemamo se z jednostranostmi, n. pr. s povdarjanjem nemškega duha ali z neko neprijaznostjo do Jezusove družbe. Zlasti nam je iz srca pisano, kar govori pisatelj o povzdigi svetnega duhovstva. — Knjiga je vredna preudarka.

2. **Grosses Herz-Jesu-Buch** für die christliche Familie, in welchem aus der Heiligen Schrift, aus der Legende der Heiligen, aus der Kirchengeschichte und aus wahren Begebenheiten dargethan wird, was für ein wunderbar grosses und liebeiches Herz unser Heiland hat, und was wir ihm schuldig sind, nebst häuslichen Andachtsübungen zur Verehrung desselben. Von P. Franz Hattler, Priester aus der Gesellschaft Jesu. Mit Approbation... Mit sieben farbigen Bildern und vielen Holzschnitten. Regensburg. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. 1897. 4°. Str. 816. Vezano v pol šagrin 6 gld. 96 kr., z zlato obrezo 8 gld. 64 kr. — Sicer je izšlo že mnogo del o češčanju presv. Srca Jezusovega, bodisi znanstvenih ali samo za pobožnost, a tako popolno in obširno — kolikor vemo — ni nobeno, kakor to Hattlerjevo. Seveda je prav Hattler, kot urednik časopisa ‚Sendbote des hlst. Herzens Jesu‘ pred vsemi sposoben za tako delo, kakoršno imamo tukaj. Razklada nam pa najprej, kaj je presv. Srce samo na sebi in za nas (iz svetega pisma starega in novega zakona itd.); nadalje nam kaže, kaj smo dolžni presvetemu Srcu (ljubezen, gorečnost, molitev, posnemanje, zaupanje in dr.); potem nam navaja in opisuje svetnike in služabnike božje, ki so posebno častili in posnemali presv. Srce; in naposled nam podaje tudi nekaj domačih pobožnostij v čast presv. Srcu. — Za pobožnost je treba uma in srca; treba je spoznavati Boga in njegova dela, potem tudi ljubiti Boga nad vse, ker pobožnost ne smé biti slepa. Naša knjiga ustreza na obe strani. Reči moram, da tu ni nikakega nepremišljenega in neutemeljenega čustvovanja, marveč pisatelj nam je dovolj razložil, kaj nam je presv. Srce. Zato se nam zdi ta knjiga za vsakaterega, zlasti za preproste ljudi primerna in jako dobra. Morda bi nam polagoma tudi kak slovenski pisatelj podal kaj podobnega. Opomnimo še, da ima nemško delo jako lepo zunanjo obliko in močne črke, da se lahko čita.

3. **Vita Domini Nostri Jesu Christi** e quatuor evangelii ipsis ss. verbis concinnata a Ioanne Bapt. Lohmann. S. J. Editio latina altera. Cum approbatione Rev. Vic. Gen. Paderbornensis. Adjuncta est tabula geographica Palaestinae tempore Christi. Paderbornae. Typis et sumptibus librariae Iunfermann. MDCCCXCVII. 8°. Str. 250. Cena 2 gld. 16 kr. Ta knjiga je prevedena iz nemščine: Das Leben unseres Herrn und Heilandes Jesus Christus nach den vier Evangelisten. Pisatelj je tu sestavil življenje Gospodovo iz sv. evangelijev v časovnem redu, na koncu pridejal v pregledu vspretna mesta iz drugih evangelistov in še zazamek nedeljskih evangelijev. S tem je tudi povedano vse. Knjiga je namenjena najprej za premišljevanje, a ima tudi veliko znanstveno vrednost. Žal, da je za svoj namen nekoliko draga.

4. **Der Hypnotismus.** Eine naturwissenschaftliche Studie von Dr. L. Schütz, Professor der Philosophie am Priesterseminar zu Trier. Fulda. Druck u. Verlag der Fuldaer Actiendruckerei. 1897. 8°. Str. 92. Cena 72 kr. — Znao je, koliko govorjenja in pisanja je bilo v poslednjem času o hipnotizmu. S tem imenom zaznamujemo spanju podobne pojave, v katerih je hipnotizirana oseba kakor brez volje popolnoma v oblasti hipnotizatorjevi in zato stori ali tudi pretrpi razne nenavadne stvari. Pisatelj razklada pojave in bistvo hipnotizma, kaže, da so vsi ti pojavi naravni, toda slabi, kvarljivi posameznikom in človeški družbi in zato npravno nedovoljeni. Ker je omikancu in zlasti duhovniku potrebno, da kaj vé o teh pojavih, zato mu bo dobro došla ta knjižica, ki mu podaje na tem polju dovolj pouka.

5. Institutiones theologiae dogmaticae specialis. Tractatus de Verbo incarnato. Auctore Fernando Jungmann, quondam Eccl. cath. Brugensis Can. hon., Philos. et S. Theolog. Doct., ac Profess. ord. in S. Fac. Theol. Universitat. cath. Lovanensis. Editio quinta. Ratisbonae. Sumptibus Fridericus Pustet. MDCCCXCVII. 8°. Str. 408. Cena 2 gld. 16 kr. — Jungmanovi dogmatični traktati ne potrebujejo nobenega priporočila več, ker je njih dosedanji uspeh izpričal, da so res izvrstni. Tukaj imamo morda najlepši njegov traktat: De Verbo incarnato. Sedanja izdaja ni prenarejena in pomnožena. Zato jo samo naznanjamo z veseljem in želimo, da bi bila knjiga prav domač gost pri duhovnih sobratih.

6. Regensburger Marien-Kalender für das Jahr 1898. Drei und dreissigster Jahrgang. Ausgabe für Oesterreich-Ungarn. Drnek und Verlag von Friedrich Pustet. Preis 36 kr. — Ta koledar je med vsemi katoliškimi vrstniki najlepši in najboljši. Ima bogato vsebino: lepe in mične povesti, pripravne opise, umetne slike, — da ne moreš več zahtevati od koledarja. Koliko tak koledar dobrega stori, ako gre v številu nad pol milijona med svet, si je lahko misliti.

7. Augsburgur St. Josef-Kalender. Katholisch illustrierter Haus- und Schreib-Kalender für 1898. Augsburg. B. Schmid'sche Verlagsbuchhandlung. Cena 24 kr. — Četudi se ta koledar ne more kosati s prejšnjim, vendar je prav ličen in pripraven koledar za domačo rabo.

8. Der Hausfreund. Augsburgur Schreib-Kalender. 1898. Augsburg. B. Schmid'sche Verlagsbuchhandlung. Cena 24 kr. — Zabavni del je tukaj krajši kakor v prejšnjem. V obeh pa je zvezdoslovni del dobro zastopan.

9. Fundgrube für die katholischen Prediger. Eine Auswahl anerkannt guter und empfehlenswebrter Predigten älterer und neuerer Zeit, mit vollständiger Inhaltsangabe des jedesmaligen Werkes und nach den Rubriken geordnet. Erste Lieferung. Sonn- und Feiertags-Predigten. Paderborn. Verl. v. Adolf Höllerl. 1897. 8°. Str. 64. Cena 36 kr. — Tukaj imamo, kar omenja že naslov, vsebino mnogih pridig, razvrščenih po nedeljah in praznikih. Zares je tu jako veliko tvarine, ki nam lahko nadomestuje celo biblijoteko.

10. Praktisches Handbuch der kirchlichen Baukunst einschliesslich der Malerei und Plastik. Zum Gebrauche des Klerus und der Bautechniker, bearbeitet von Georg Beckner, Pfarrer in Neustift und ehemaliger Baumeister. Mit 186 in den Text gedruckten Abbildungen. Dritte, gänzlich umgearbeitete und vielfach ergänzte Auflage. Freising 1897. Verlagsanstalt und Druckerei Dr. Franz Paul Datterer. 8°. Str. 424. Cena 2 gld. 40 kr. — Ta knjiga se mi zdi še rabljivejša in boljša kakor Jakobova: Die Kunst im Dienste der Kirche, čeprav je ta tudi jako dobra za pouk o cerkveni umetnosti. Becknerjevo delo namreč obsega vse praktične podrobnosti, na katere je treba paziti pri zidanju in popraviljanju cerkvā. A niso tu samo nauki s stavbarskega stališča, temveč ravno tako tudi po cerkvenih določbah in zahtevah. Najprej govori pisatelj o splošnih stvaréh gledé na cerkvene stavbe, potem o zlogih, o načrtu, podstavu, zidarskem, kamenoseškem, tesarskem in drugem delu pri surovi stavbi; zatem opisuje s cerkvenimi določili in zahtevami kiparsko in mizarsko delo; nadalje orglje, slikarije, zvonove in ure, prizidave in poprave, proračune z ozirom na cene različnih del.

Knjigo z veseljem in nujno priporočamo vsem, ki hočejo cerkev zidati ali popravljati, tembolj, ker je cena gledé na bogato vsebino in 186 podob res nizka.

Dr. Fr. L.

Ugoden postranski zaslužek

za krščanske *trgovce, učitelje in uradnike*
je zastopstvo „*Unio Catholica*“.

Pojasnila daje pismeno in ustno *ravnateljstvo*
na *Dunaju, I., Bäckerstrasse 14.* 5—4

Hettingerjeva

Apologie des Christenthums

izdaja v **snopičih**

je dovršena.

Oskrbel je to sedmo izdajo dr. Evgen Müller,
profesor bogoslovja v semenišču v Strassburgu.

Dobiva se ta izdaja:

v *snopičih po 60 kr.*; 20 *snopičev velja 12 gld.*; —
v *broširanih zvezkih po 2 gld. 40 kr.*; 5 *zvezkov velja*
12 gld.; — v *vezanih zvezkih po 3 gld. 48 kr.*; pet
zvezkov velja 17 gld. 40 kr.

Ne samo duhovnik, tudi lajik mora dandanašnji
večkrat braniti resnice svete vere. Priznано najboljša
orožnica za tako brambo je Hettingerjeva apologija.
Z veseljem torej pozdravljamo novo izdajo. Hettinger
nam ne podaja samo tehtnih in prepričevalnih dokazov
za resnice sv. vere, on nas navdušuje za te večno lepe
resnice; njegova pisava vzbudi v bralcu sveto vnemo
za katoliško vero.

Naročila na novo izdajo vsprejema

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Vabilo k naročbi.

Dvojni namen ima homiletični list: s izvirnimi, kolikor mogoče po notranji vsebini in po znanji obliki dovršenimi govori hoče spodbujati k samostojnemu delovanju in s bogato osnovanimi, preglednimi pridigami želi pomagati duhovščini, ki je preobložena s dušnopastirskimi opravili. Z veseljem upanjem, da bodo v tem dvojnem oziru ustrezal čč. gg. naročnikom, nastopa „Duhovni Pastir“ svoje šestnajsto leto. Kakor so urednika, bodo gotovo tudi vse čč. gg. sobrate razveselili govori za razvoj naše homiletike tako zaslužnega oč. g. profesorja A. Kržičiča, ki jih bodo pod naslovom: „Naš Gospod Jezus Kristus“ prinašal „Duhovni Pastir“ vse leto. Bliža se konec stoletja in prehod v novo stoletje. Za to redko priliko se pripravljajo veliki načrti, po katerih naj bi se krščansko ljudstvo duhovno prenovilo. Prepričani smo, da bodo temeljiti in poljudni govori o življenju Njega, „ki je pot, resnica in življenje,“ sdatno pomagali reševati to nalogo.

Dalje imamo za šestnajsti tečaj pripravljene dvoje postne govore, razne pridige za nedelje in praznike priljubljenih naših govornikov in priložnostne govore. Izmed zadnjih bodo „Duhovni Pastir“ najpoprej objavil govore: „Krščanski oče.“

„Zbirka lepih zgledov“ je prinesla zadnji čas sestavka „delo“ in „družina“ s premnogimi zgledi, jako porabnimi v sedanjih razmerah. Skrbeli bomo, da se „Zbirka“ pridno nadaljuje. Prosimo pa tudi pomoči čč. gg. sobratov. Sedaj pridejo na vrsto zgledi za besede: duhovnik, duša, i. t. d.

„Duhovni Pastir“ stane s prilogo vred 4 gld. Zelo bi nam bilo ustrezno, da se čč. gg. naročniki oglasé kmalu, da vemo prirediti število izvodov za leto 1899. Dosedanje priloge se dajejo brezplačno le ob nakupu onih letnikov, katerim so bile pridejane kot priloge. Tržna cena jim je: „Obrambni govori“ 40 kr.; „Zakonsko pravo“ 1 gld.; „Zbirka lepih zgledov“, I. zvezek (5 snopičev) 3 gld.; II. zvezek 1. snopič 60 kr. Naročniki pa dobé vse te priloge za polovično ceno. „Dvojno kazalo“ prvih deset letnikov „Duhovnega Pastirja“ stane 50 kr. V zalogi so tudi še prejšnji letniki, nekateri v prav malo izvodih, in se prodajajo po 4 gld.

„Duhovni Pastir“ se prične razpošiljati 20. dan prejšnjega za nastopni mesec. Naročnina naj se pošilja Katoliški bukvarni, spisi pa uredništvu (Kongresni trg, št. 16).

Upravništvo in uredništvo.